St. 46 Maribor, dne 14. novembra 1912 Tečaj XLVI.

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Vojska.

Balkanske države napredujejo in zmagujejo. Bolgari se bližajo Carigradu, Grki so zavzeli Solun, rojstno mesto sv. Cirila in Metoda. Turki uvidevajo, da se z lastno močjo ne morejo ubraniti mogočnemu navalu združenih balkanskih držav in so prosili velevlasti, da posredujejo. Toda velevlasti se nočejo prenagliti.

Drinopolje in Skader se še vedno držita. Opomniti pa je treba, da sta obe trdnjavi utrjeni po modernih zahtevah in da so se v vsaki vojski trdnjave držale dolgo časa, ako ni bilo izdajic. Gotovo bi bili vsaj Bolgari že lahko zavzeli Drinopolje, toda tak naskok stane veliko vojakov, ki morajo žrtvovati svoje življenje, te žrtve pa bolgarski vojskovodje ne smatrajo za potrebne. Da znajo zavzeti tudi moderne trdnjave, dokazali so z bitko pri Lozengradu (Kirkilise), kjer so bili v par dneh s turško trdnjavo gotovi.

Vojaški krogi občudujejo posebno čudovito spretnost in izurjenost bolgarskih topničarjev. Kakor da bi šli na manever, tako vestno in samozavestno zavzamejo v bitkah svoja stališča in potem streljajo tako sigurno, kakor bi bili na vežbališču. Kamor prifrčijo bolgarske krogle, tam padajo trumoma turški vojaki. Bolgari imajo francoske topove. To vznemirja posebno nemške vojaške kroge, ki se sedaj izpraševajo, ali niso morda francoski topovi boljši kakor nemški. Znano je namreč, da Francozi še vedno čakajo ugodnega trenotka za obračun zaradi Sedana. Najprej se je vse posmehovalo nemškim častnikom, ki so Turke tako slabo izobrazili za vojskovanje, sedaj še pride sumnja, ali so nemški topovi res tudi tako dobri, kakor jih hvalijo.

Med Srbijo in Avstrijo je nastala napetost zaradi Albanije. Srbi bi radi vzeli kos Albanije, da si naredijo pot do Jadranskega morja. Avstrija pa pravi, in zdi se, da sta v tem Italija in Nemčija edini ž njo, da naj postane Albanija ob tej priliki tudi samostalna država. Z voditelji Albancev se vršijo baje pogajanja.

Vse se izprašuje, kaj bo rekla Rusija glede srbske zahteve, da se ji dovoli skozi Albanijo dohod do Jadranskega morja. Ako se izreče za srbsko zahtevo, potem je velika nevarnost, da nastane vojska med nami, Rusijo in Srbijo. Rumunija bi v tej vojski stala menda ob naši strani, kaj pa bi storila Bolgarija, se danes še ne ve. Nevarnosti torej rastejo.

Bolgarsko-turško bojišče.

Kako so Turki bežali po bitki pri Lile-Burgasu.

Dopisnik angleškega lista „Daily Telegraph", ki se je kot očividec udeležil krvave in strašne bitke pri Lile-Burgasu, opisuje beg turške armade od Lile-Burgasa proti Čorlu dne 31. oktobra. V svojem prav živo sestavljenem poročilu pravi med drugim:

Nobeno pero ne more opisati prizorov, ki so se zgodili na glavni cesti. Vsakega reda je bilo konec. Cele brigade, cele divizije, so se razteple. Vojaki so se bojevali med seboj, kdo pride prej naprej. Tako so prišli najmočnejši v prve vrste, oslabljeni, bolni in ranjeni pa so zaostali. Na tisoče in tisoče ranjencev se je trudilo, da bi ne zaostali, a mnogo ranjencev je bilo že tako slabih, da so popadali in niti poskušali niso več vstati. Cele 3 dni se vsi ti nesrečniki niti dotaknili niso kake jedi; noben vojak bi tega ne bil tako dolgo prenesel. Prevzeti sočutja smo med najbolj oslabljene razdelili kar smo imeli živeža, ali sredi take množine je bila naša pomoč to, kar je ena kaplja vode za celo puščavo.

Ranjenci umirajo na cesti.

Čim bolj smo se oddaljevali od bojnega polja, tem grozovitejše prizore smo videli. Mnogo ranjencev vsled oslabelosti ni moglo naprej; legli so kraj ceste, da bi v miru umrli. Niso pa izrekli ne pritožbe, ne prekletja nad tistimi, ki so pravi krivci njihove grozne usode. Časih, ko je kdo izdihnil, so se njegovi tovariši ustavili, izkopali jamo in ga v njej zasuli. Toda skoro vsi mrliči so kar obležali na cesti.

Med bežečim vojaštvom ni bilo skoro nobenega oficirja. Začetkom vojne je bilo v turški armadi 2000 oficirjev manj, kakor jih je bilo treba; v tej veliki bitki pa je padlo silno mnogo oficirjev. Vsled tega je ostalo mnogo bataljonov brez poveljnikov — črede ovac brez pastirjev. To je tudi eden vzrokov strahovitega nereda, ki je izpopolnil poraz.

Na cesti smo srečavali nove oddelke vojaštva, prihajajočega od Čorluja in namenjene, da okrepe zadnje straže, pa tudi ti so bili potegnjeni med gnečo in so se pridružili begunom. V vsaki vasi so vojaki udrli v hiše, trgali listje z dreves in je jedli, izkopavali korenine ter je vživali kakor tudi nekuhano zelenje. Vsak potoček se je v hipu izpremenil v blatno močvirje, tako so voli, konji, ljudje silili notri, da si pogase žejo.

Po večurnem begu smo se ustavili za pol ure, da bi se konji odpočili. Obstali smo na griču, pol pota do Čorluja in si ogledali okolico. Do kamor je videlo oko, so bile vse ceste polne bežečih vojakov. Moralo jih je bili najmanj 40- do 50.000; vsi so hiteli na Čorlu, upajoč, da pridejo tje pred solnčnim zahodom. Ali od teh jih je dosti manj kakor ena četrtina, prišlo v Čorlu; vsak čas je po več ljudi pocepalo na cesti in obležali so kakor mrtvi. Mnogi vojaki so puške, tornistre in druge predmete pometali proč, da bi prišli hitreje naprej, drugi so celo čevlje vrgli proč in hodili bosi. Neki upehan turški vojak je bil tornister, čevlje in suknjo vrgel proč, a je bil tako slab, da vzlic temu ni mogel naprej. Svojo puško pa je še vedno stiskal k sebi. Oziral se je naokoli in zaklical: Prokletje — danes je turški vojak manj vreden kakor pes.

Ko je zagrnila noč te pretresljive prizore, smo bili še daleč od Čorluja. Težave potovanja so se podvojile. Naenkrat se je polomilo kolo voza, na katerem smo našli malo prostora. Nadaljevali smo vožnjo s tremi kolesi; seveda je šlo silno počasi. Končno smo dospeli pred Čorlu. Nered med silno množico begunov je bil nepopisljiv. Vse ceste se stekajo na prostorno višavo, kjer je velik most. Ne vem, kako smo prišli skozi gnečo, kajti vse ceste so bile popolnoma zastavljene. Dejstvo je, da smo bili ob 10. uri zvečer končno v Čorluju.

Iz strahu pred Bolgari.

Divje beži prebivalstvo Makedonije in Trakije proti morskemu obrežju na vse strani: v Solun, Kavallo, Lagos, Dedeagač in v Carigrad. Prvi beže turški uradniki. Dokler so še vozili vlaki iz Odrina in iz Lozengrada v Dereagač in v Carigrad, so begunci poizkušali se voziti. Vsi vozovi in tudi strehe železniških voz so bile beguncev prenapolnjene. Strojevodje pripovedujejo strašne podrobnosti. Po bitki pri Lile Burgasu se je peljal vlak v Carigrad. Bil je prenapolnjen beguncev. Že se premika, kar splezajo begunci na stroj, a strojev drog je vrgel veliko beguncev na stran, da so bili povoženi; tisti pa, ki so splezali čez drog, so se spekli na vročem kotlu in so popadali na tla. Kolesa stroja so bila krvava, ko se je pripeljal vlak v Carigrad. Begunci so streljali na vlake, da jih ustavijo in se ž njimi odpeljejo. Več železničarjev je bilo ubitih, druge so Turki ranili. Na neki postaji so prisilili turški vojaki postajenačelnika, da je pomagal porivati topove, mesto da bi ga bili pustili na njegovem mestu. Ladje, ki dohajajo v Carigrad iz Egejskega morja, so vse prenapolnjene. Odrinski begunci so potrebovali 10 dni, da so prišli v Carigrad, ker so bežali čez Dereagač. Dve ladji z begunci sta se potopili.

Turkov se je lotil velik strah pred Bolgari. Skoro gotovo se mnogi turški begunci ne bodo več vrnili v svojo staro domovino, in nek turški list je že prinesel pameten predlog, da bi se naselilo te begunce v Mali Aziji, kjer je prebivalstva leto za letom manj. Ko se enkrat sklene mir, se pričakuje velika sprememba prebivalstva. Mohamedanci se bodo najbrž v velikih množinah preselili v azijatsko Turčijo.

Osvobojeni pozdravljajo Ferdinanda, carja vseh Bolgarov.

Ko se je pred nekaj dnevi bolgarski car Ferdinand pripeljal v Mustafo-pašo, ki se sedaj imenuje Ferdinandovo, ga je predstojnik mesta pod okinčanim slavolokom sprejel in sledeče pozdravil: „Car osvoboditelj! Sem preslab, da izrazim čustvo vpričo presvitle osebe Vašega Veličanstva. Še bolj sem ginjen, ker kot župan nove Bolgarije Vas sprejemam z „dobro došel" in Vam ponujam po stari slovanski šegi kruh in sol. Car vseh Bolgarov! Pet stoletij gleda na Vas, osvoboditelj krščanstva, izpod turškega jarma! Vaša armada je storila v petih dnevih čudeže, kakršnih zgodovina ne pomni. Vaše Veličanstvo! Vi ste posušili solze toliko podjarmljenih bratov, ki Vas danes gledajo kot svojega očeta. Prosimo Vas, da nas sprejmete pod svoje varstvo, ter da carstvujete nad vsem ljudstvom na Odrinskem in Makedoniji, od Donave do Belega morja in od Črnega morja do starodavne Ohride. Bodite prepričani, da smo pripravljeni žrtvovati vse, kar je treba k sezidanju splošne bolgarske sreče: Živio car vseh Bolgarov!"

Nekaj cvetk iz venca bolgarskega junaštva.

Star in izkušen vojak — avanziral je zdaj za narednika (feldvebelja) — katerega so ljubili vojaki kot svojega očeta, je bil težko ranjen v neki hudi bitki pred Drinopoljem.

„Gospod stotnik, gospod stotnik!" klical je na glas, boreč se že s smrtjo.

Stotnik se približa in ga vpraša: „Česa si želiš od mene?"

„Dajte mi sabljo, da jo poljubim", odgovori narednik.

Stotnik mu poda golo sabljo.

„Živela Bolgarija!" zakliče stari vojak, poljubi sabljo in izdahne na bojnem polju.

* * *

V ljutem boju pade močan vojak, ker mu je krogla prelomila kolena.

Njegov oddelek hiti naprej, leta, strelja in pa goni sovražnika. Pride trenotek za napad na sovražnika z bajoneti. Ranjeni vojak zbere vse moči, se postavi kolikor more z zlomljenima kolenoma pokonci in zavpije: „Na zdravje, junaki! Naprej!"

Njegov glas je bil prav podoben glasu poveljnika-stotnika.

Cel oddelek odgovori pogumno: „Zdravje želimo Vam, gospod stotnik!" ter vsi z združenimi močmi skočijo naprej in prevzamejo postojanke sovražnikove.

Kako turški, kako bolgarski vojaki?

V tej vojski ne odločuje toliko število vojakov, ampak sposobnost, vstrajnost, bojna neustrašenost in junaštvo. Turki so imeli proti štirim balkanskim državicam, kakor se je začetkom vojne poročalo, okrog pol milijona vojakov. In kako se je, osobito po nemških listih, proslavljala hrabrost turških vojakov! Imeli so torej veliko premoč! A kaj nam je povedala vojska, bitke zadnjih tednov? Turčin, katerega so leta in leta vojaško vežbali nemški častniki, je tepen povsod, vojaštvo se je po večini izkazalo za strahopetno in dostikrat zbežalo, če je le videlo prihajati Bolgara ali slišalo v bližini počiti puško. Turek, ko beži pred Slovanom, zmeče proč puško in strelivo, pusti kanone, pusti ranjene tovariše, samo, da odnese svojo kožo.

Tako so našli Srbi v Skoplju veliko število popolnoma pripravljenih brzostrelnih topov, katerih Turki niso mogli odpeljati, ker niso imeli zaprege. Turški vojaki so namreč posekali jermena, zasedli konje in brez glave bežali, topove pa pustili Srbom. Zaplenjenega je bilo mnogo orožja, streljiva in ogromna količina obleke, živil in drugih vojnih potrebščin.

Na begu pa se turški vojaki skušajo maščevati nad prebivalci onih vasi, skozi katere beže tepeni turški voji. Po bitki pri Lile Burgasu so bežale turške čete skozi vas Ainoi. Tukaj so brezsrčni Turčini pobili in razsekali 78 starčkov, 10 mladih žen so nataknili na kole in 27 mladih mož so z bajoneti strahovito razmesarili. Celo otroke, stare 1—5 let, so neusmiljeni krvoloki pobili.

Pa tudi proti lastnim tovarišem so bežeči turški vojaki dostikrat dvignili orožje. Tolika zmešnjava in propalost se jih na begu polašča, da če slišijo v temi kak šunder, začnejo kar streljati, in tako se je v vojski že večkrat zgodilo, da so streljali turški vojaki proti lastnim sobojevnikom, oziroma sobeguncem.

Popolnoma drugačno sliko nam podajajo armade krščanskih državic, posebno B o l g a r i. Junaštvo, vstrajnost in odločnost bolgarske armade občuduje ves svet. Tudi največji nemški zavidnež ne more odreči vsaj svojega priznanja. Naši nasprotniki morajo sedaj hote ali nehote priznati, da so Slovani v boju za svoje svetinje res junaki. Poleg že navedenih zgledov še nekaj: Bolgarske čete pred bitko pri Lile Burgasu dve noči zaporedoma niso spale, pa so se vseeno vrgle na sovražnika z vzklikom: „Naprej v

Carigrad!“ da je vse pred njimi padlo. Celo turški častniki so pohvalili bolgarska junaštva ter pripovedujejo, da so se bolgarski vojaki, ko so napadli Turke z bajoneti, smejali. En častnik je videl, kako je nek bolgarski vojak turški bajonet kar zvil!

Vojni poročevalec graškega „Volksblatta“ piše: „Pri svojem povratku v Mustafo-pašo sem bil priča prizoru, ki jasno izpričuje vojno navdušenje, ki daje bolgarskim četam toliko junaštva. Neka artiljerijska kolona radi od dežja popolnoma premočenih potov ni mogla naprej. Sam sem videl, kako so vojaki, ne gledé na napore, ki so jih že prestali, in ne oziraje se na to, da že celih 18 ur niso ničesar zavžili, pograbili posamezne dele kanonov in so ž njimi marširali naprej. Drugi so izpregli popolnoma izmučene konje in so lafete sami vlekli dalje. Tako ravna bolgarski vojak. Turški vojaki pa so, kakor smo poročali, pustili v Skoplju vse kanone, izpregli konje in na njih zbežali. Naravno je torej in razložljivo, da je hrabri in junaški Slovan premagal propalega Turka.

Bolgari našli turško vojaško blagajno.

V Kočani so našli bolgarski vojaki ob neki cesti nenavadno velik kup poljskih pridelkov. Kup so razgrebli in so našli veliko železno blagajno, ki je bila dobro zaprta. Ko so jo odprli, so zagledali veliko množino zlatega in srebrnega denarja. Blagajno so odpeljali v Dubnico in od tam v Sofijo. Turki najbrž niso mogli vzeti blagajne seboj, ko so bežali pred Bolgari in so jo za silo skrili.

Prostovoljci.

Da bi pomagali premagati Turčina, se oglašajo pri Srbih in Bolgarih sinovi raznih slovanskih narodov in se ponujajo za prostovoljce. V bolgarsko prestolnico Sofijo jih je že dosti prišlo iz raznih dežel in raznih narodnosti, posebno je veliko Rusov.. Seveda ne morejo vseh sprejemati. Javili so se častniki, podčastniki, zdravniki, lekarnarji, usmiljene sestre itd. Ponudilo se je tudi nekaj Slovencev.

O teh piše naš štajerski rojak profesor Bezenšek, ki biva med Bolgari: „Tudi od Slovencev se jih je nekaj javilo. Neki 45-letni mož mi piše: „Sem čvrste postave in trdnega zdravja. Služboval sem pri vojakih 3 leta kot podčastnik in sem se kot tak tudi izvežbal v vojaški sanitetni službi. Imam iskreno željo, jugoslovanskim bratom-mučenikom po možnosti pomagati k rešitvi iz turške sužnjosti itd. Obenem se je odločil z menoj vred tudi za enaki cilj moj prijatelj, kateri je od mene za 15 let mlajši.“

Oba sta moja štajerska rojaka. Veseli me! Čast njim! Vendar pri strogem pravilniku, ki ga ima bolgarsko vojno ministrstvo za sprejemanje prostovoljcev, ne bi mogla biti sprejeta. Prostovoljci so podložni bolgarskim zakonom in vojaškim pravilom, ter ne morejo, ako so enkrat sprejeti, poprej zapustiti svoje službe, dokler se vojska ne konča. A še pozneje morajo dobiti dovoljenje od svojih poveljnikov ali načelnikov.“

Boji pred Čataldčo.

Po 3dnevni bitki pri Lile Burgasu je prodirala tretja bolgarska armada, ki je tvorila bolgarsko levo krilo, proti Strandži, da odreže umikanje južni turški armadi v Čataldčo. V središču in na desnem bolgarskem krilu je pa prodirala močno ojačena prva bolgarska armada v več kolonah ob železniški progi proti turški armadi, katero je nameravala na jugu obiti. Turki so zavzeli močno utrjene postojanke pri Čerkesköju (glej zemljevid v zadnji štev. našega lista), da krijejo svoje umikanje za Čataldčo. Bitka za turške postojanke pri Čerkesköju se je bila 3., 4. in 5. nov. Turki, ki jim je poveljeval Nazim-paša, so se veliko hrabrejše borili, kakor bi to po njih bitki pri Lile Burgasu ne bilo pričakovati. Ko se je bližala Turkom tista bolgarska kolona, ki je nameravala Turke na jugu obiti, so Turki z velikimi silami obupno udarili na bolgarsko središče. Napad je pa bolgarska pehota in artiljerija preprečila. Istočasno je 3. bolgarska armada zahodno od Strandže prodirala proti desnemu turškemu središču, ki je stalo severno od Jeniköja, ga napadla in zagnala središče turške armade nazaj proti Čerkesköju. Vsled tega se je spremenil odbiti turški napad na bolgarsko središče v pravi polom. Turške divizije, ki so tu prodirale, so bile skoro popolnoma uničene. Tu so izgubili Turki največ vojakov v tej 3dnevni bitki. Ker so desno turško središče Bolgari popolnoma razbili, je bilo južno krilo turške armade prisiljeno, da je zapustilo svoje močne postojanke in se pričelo umikati. Turki so se pričeli umikati dopoldne, dne 5. novembra. Umikali so se splošno ob železniški progi Sinekli, skrajno levo turško krilo pa čez Čanto. Začetkom so se Turki umikali v redu, a ker jih je ostro zasledovala prva armada in ker je tudi jako hitro prodirala južna bolgarska armada, ki je hotela priti turški armadi za hrbet, se je kmalu redno umikanje turške armade izpremenilo v pravi beg. Poizkus Nazim-paše, da ustavi Bolgare z zadnjimi turškimi rezervami dne 5. t. m. zvečer pri Sejmenu, se je popolnoma izjalovil. Turki hudih napadov Bolgarov z bajoneti niso mogli vzdržati in so neredno bežali proti Čataldči, neprestano ostro zasledovani od Bolgarov. Drugi veliki uspeh odločilnega prodiranja 3. armade proti Jeniköju je bil, da so Bolgari desno krilo turške armade odrezali ob Derkoškem jezeru. Med tem, ko so Bolgari odločno zasledovali Turke, se je zbrala 3. bolgarska armada, da napade severno krilo čataldških utrdb.

Dne 6. t. m. so prednje straže 3. armade v neprestanih bojih že prodrle do črte Tarfa—Kalfaköj, dne 7. t. m. zjutraj pa so sprednji oddelki prve bolgarske armade že vrgli Turke z gričev pri Čataldči. Ob bitkah pred Čataldčo se je zopet pokazalo, kako slabo je bila turška armada pripravljena za vojsko. Nikdar še ni stala kaka armada tako nepripravljena v vojski, kakor je stala turška armada. V bitki pri Čorluu so stale cele turške brigade 48 ur v boju brez vsake jedi. Turški oddelki, katerih niso Bolgari razbili, so se sami razkropili, ker so šli vojaki iskat živeža. Sledila je druga bitka. Novodobna bitka zahteva veliko tudi od dobro prehranjenih vojakov; Turki pa so bili izstradani. Pri Strandži so se udeležili bitke turški bataljoni, ki niso imeli niti ene patrone več. Strašno so zato kosile med njimi bolgarske krogle, predno so jih še z bajoneti napadli. Milijone in milijone so izdali Turki za vojne potrebščine, a denar je izginil, kam, se ne ve. Turki nimajo več pušk, streliva, uniform, usnja, čevljev, obvez. Dva turška vojaka nista enako oblečena. Na splošno mobilizacijo turški generalni štab ni niti mislil. Pripravljenih so imeli potrebščin za kako 200.000 mož močno armado. Vojaki tudi niso bili vojaško izurjeni. Rezervistom so dali v roke repetirke, ki so jih pa od spredaj poskušali nabijati! Neki turški vojaški begunec je izjavil: Eno leto nas gonijo sem in tja med Skodro in Stambulom, poveljniki so se vedno menjali, samo denarja nam noče nihče izplačati. Tri tedne nismo več dobili riža. Jedli smo, kar smo dobili, a kmalu nismo mogli nič več dobiti, nato sem pobegnil. Naj se paše sami bojujejo!

Carigrad.

Nemci imenujejo Carigrad Konštantinopel, po grški besedi Konstantinupolis = mesto Konštantina. Ime namreč prihaja od rimskega cesarja Konštantina Velikega, kateri je staro mesto Bizanc, ki so ga tukaj nekdaj sezidali Grki, povečal in zelo olepšal, vsled česar se je mesto po njem imenovalo Konštantinopel.

Turki imenujejo Carigrad Stambul (Istambul), ali Islambol, kar pomeni „ognjišče islama“ ali molia-medanstva.

Slovansko ime Carigrad pomeni „carsko mesto“. V njem so imeli svojo prestolnico vzhodno-rimski carji, po njem pa je tudi vedno šlo hrepenenje balkanskih slovanskih narodov kot nekdanjem prestolnem mestu krščanskih carjev.

Carigrad leži na sedmerih gričih ob morski ožini Bosporus, ki veže Črno morje z Marmarskim morjem. Bosporus je dolg 28½ km in je širok od 600 do 3200 m. Carigrad meji na Azijo in se nahaja del mesta na azijskem obrežju. Mesto Carigrad šteje nad 1 milijon prebivalcev, od teh je 44% Turkov, 23% Grkoa, 18% Armencev in 22.000 katoličanov, za katere je ustanovljenih 14 župnij, ter 5% judov.

Carigrad je središče Turčije in ima kot mesto turški značaj; ulice in hiše so pa po turški navadi zelo zanemarjene. Okolica Carigrada je hribovita, kakor posejana s kamnitimi hribčeki. Vzhodna železnica, ki se končuje v Carigradu, ima tukaj velik kolodvor; mesto ima tudi za Turčijo največje trgovsko in bojno pristanišče. Carigrad ima veliko zgodovinsko preteklost. Za to mesto se je izvojevalo veliko krvavih bitk. Leta 196 po Kristusu je bilo po 3letni vojski pod cesarjem Septimijem Severom skoraj popolnoma razdejano. Še-le pod cesarjem Konstantinom Velikim, kateri je leta 330 Carigrad kot novi Rim povzdignil v glavno mesto rimskega cesarstva, je mesto jako napredovalo. Okrog mesta je dal Konstantin leta 328 napraviti močan zid, kateri ima 27 vrat. Ta zid je že silno zapuščen in po nekod že hudo razpada.

Ko se je razdelilo rimsko cesarstvo v vzhodno in zahodno, je postal Carigrad leta 395 glavno mesto vzhodnega casarstva. Cesar Justinian I. je dal od l. 532—537 postaviti krasno cerkev, imenovano Hagija Sofija (= sv. modrost), katera se odlikuje po svoji visoki kupoli. Ko je prišel Carigrad v turško oblast, se je Hagija Sofija izpremenila v mohamedansko molilnico ali mošejo. Za časa križarskih vojsk so se vršili okrog Carigrada mnogi boji. Ker so prebivalci Carigrada križarje slabo sprejeli, so se isti spustili ž njimi v boj in so l. 1203 mesto zasedli ter so ustanovili latinsko cesarstvo, ki pa ni dolgo trajalo.

Leta 1453 so Turki 40 dni oblegali Carigrad, ki se jim je tudi dne 29. maja istega leta udal. Zadnji grški cesar Konštantin XI. je v boju zoper turškega zmagovalca našel smrt. Od tega leta naprej je Carigrad prestolnica turškega cesarstva. Odslej se je pisala njegova zgodovina s krvjo. Uporov, pobojev in umorov je bilo nešteto.

Velike težave so delali sultanom janičarji (poturčeni krščanski mladeniči), ki so bili sicer najboljši turški vojaki, pa nemirni in strastni ter vedno nezadovoljni s svojo plačo. Uprizarjali so vedno upore, dokler jih niso leta 1826 popolnoma pobili. To je bil konec turškega janičarstva.

Čim bolj je propadala moč turškega carstva, tem bolj so se oči krščanskih narodov na Balkanu obračale proti Carigradu. Leta 1878 so Rusi, ki so osvobodili Bolgare, po hudih bojih prodrli čisto do predmesta in bi ga bili tudi vzeli, da jim niso to zabranile evropske velevlasti. Od tedaj je poteklo 34 let. Med tem je turška gniloba tako narastla, da so krščanski balkanski narodi sklenili, s krepko roko to gnusobo zmetati tje, od koder je prišla, v Azijo. To čistilno delo so izvršili z orjaško možatostjo, in ni dvoma, da jih bodo pomedli tudi v Carigradu.

„Marš, marš, Carigrad je naš, Raz, dva, tri,
naprej Bolgari!“, tako pevajo te dni hrabre bolgarske čete pred obzidjem carigrajskim. Carigrad bo zopet naš, to je kristjanski; krščanski Bolgar ga bo zopet priboril za križ sveti.

Zmagujoče prodiranje Grkov.

Solun v grških rokah.

O zavzetju Soluna je vrhovni grški poveljnik prestolonaslednik Konštantin dne 8. novembra v Atene uradno sporočil sledeče: Tekom včerajšnjega dne je naša armada prestopila reko Axios (Vardar). Angleški, francoski, nemški in avstro-ogrski glavni konzuli, solunski mestni poveljnik in poveljnik Tahsin-paša so me poiskali v Topšinu, da mi izročijo pogoje za predajo mesta. Zahtevali so, da obdrži cela turška posadka orožje pod pogojem, da do konca vojske ostane nepristranska. Jaz v to nisem pristal ter sem zahteval izročitev orožja in sem samo dovolil, da se jim isto po končani vojski zopet vrne. Končni odgovor bi se mi naj naznanil do 6. ure zjutraj. Danes ob 5. uri zjutraj je prišel mestni poveljnik k meni z drugim predlogom, po katerem privoli v izročitev orožja, vendar zahteva 5000 pušk za vežbanje rekrutov. To se mu je dovolilo. Ker še po preteku 2urnega roka nisem dobil nobenega odgovora, sem zapovedal četam, naj korakajo pred mesto. Ob 9. uri so se začele naše čete pomikati proti mestu. Ko so se naše čete približale sovražnim predstražam, je Tahsim-paša ob ½5. uri popoldne poslal na-me pismo, v katerem naznanja, da je sprejel moje pogoje. Jaz sem ustavil pomikanje čet ter sem poslal dva častnika k paši, da sklenejo pogodbo o predaji mesta, pred katerim so stale naše armade.“

Grki so vjeli v Solunu 29.000 turških vojakov. Med temi je 2000 vjetnikov, ki so jih poslali Črnogorci na Grško.

Veselje v Atenah.

Ko se je v Atenah, grškem glavnem mestu, izvedelo za zavzetje Soluna, je zavladalo po vsem mestu veliko veselje. Velika množica ljudstva je še v pozni nočni uri prepevala po mestu domoljubne pesmi. Vsi cerkveni zvonovi so zvonili. Pred vojnim ministrstvom je množica ministrskemu predsedniku Venizelosu klicala: „Živio!“ Tudi kralja in poveljnika zmagujoče armade, prestolonaslednika Konstantina, je ljudska množica neprestano proslavljala z navdušenimi: „Slava!“-klici. Navdušenje se je raztegnilo čez celo mesto; ne ene hiše ni bilo, ki ne bi v tej ali oni obliki izražala svoje veselje. Prvo poročilo o zavzetju Soluna je došlo v Atene dne 8. novembra popoldne.

V stolni cerkvi se je vršil svečan „Tedeum“, ki so mu prisostvovali župan, občinski svetniki, predstavitelji oblasti in silna množica ljudstva. V znak zmagoslavnega veselja so izstrelili iz kanonov 101 strel.

Kaj se je godilo v Solunu pred predajo?

Predno so zavzeli Grki Solun, so se dogodili v mestu strašni umori. Turki so zločince, ki so bili zaprti v ječah, izpustili na prosto. V solunskih ječah je bilo zaprtih 27.000 jetnikov. Na prosto izpuščeni hudodelci so mnogo kristjanov pomorili. Grki so takoj po vhodu v mesto turške paše, častnike in uradnike, ki so odgovorni za te zločince, pozaprli.

Solun.

Mesto Solun, katero se je dne 8. novembra vdalo Grkom, ima lepo lego, pa tudi lepo zgodovino. Turki imenujejo Solun Selanik; staro, oziroma mednarodno ime za Solun pa je Saloniki.

Ime Saloniki baje izhaja od hčere makedonskega kralja Filipa (ki je bil oče Aleksandra Velikega), lepe Thessalonike. Ta princezinja je bila pozneje soproga kralja Kasamdrosa, kateri je dal ob obali Egejskega morja v zalivu, ki se po mestu imenuje solunski, postaviti novo mesto in je je imenoval „Thessalonike“. Iz tega imena je po odbitku prvega zloga in spremembi končnice e v i nastalo ime Saloniki.

Solun šteje kakih 110.000 prebivalcev, od katerih jih je 50.000 Judov, 25.000 Turkov, 14.000 Grkov in 11.000 Slovanov. Mesto se loči v krščanski, turški in judovski oddelek. Solun ima zelo razvito trgovino, ki jo pospešuje izborno pristanišče in železnica, ki vodi iz Carigrada, Drinopolja, Monastirja, Belgrada in Mitrovice v Solun. Na leto znaša trgovinski promet okrog 25 milijonov kron. Mesto ima tudi zelo razvito industrijo, mnogo tovarn in veletrgovin.

V Solunu je ena katoliška cerkev, 37 judovskih sinagog (molilnic) in 26 turških mošej. V Demetrijevi mošeji, katera je bila do leta 1480 še katoliška cerkev, in kjer se zdaj opravlja mohamedanska božja služba, so vkljub temu še vedno shranjeni ostanki sv. Demetrija. Mohamedani opravljajo v tej cerkvi svoje molitve, pa dovoljujejo v njo pristop tudi kristjanom; isti smejo celo pri grobu sv. Demetrija zažigati voščene sveče, ki jih pa seveda prodaja turški mežnar.

V Solunu se nahaja misijon oo. lazaristov. Katoličanov je 3750.

Iz obširne zgodovine tega mesta omenjamo, da so se leta 168 pred Kristusom polastili Soluna Rimljani ter so mesto močno utrdili. Ko je prešlo mesto v roke Bizantincev, se je Solun tako povzdignil, da je štel celo ¼ milijona prebivalcev. Mesto je bilo tisti čas dika in ponos grškega cesarstva. Iz mesta je vodila slovita cesta čez Epirus v Ilirijo proti Jadranskemu morju. Mnogi krvavi boji so se vršili kraj Soluna. Huni, Saraceni, Normani in drugi divji narodi so vpadli večkrat v Solun. V turške roke je prišel Solun leta 430. Odslej sta bili Solun in Carigrad najvažnejši mesti turškega cesarstva.

Za Slovence in sploh za Slovane je Solun znamenit kot rojstno mesto slovanskih apostolov. Sv. brata Ciril in Metod sta namreč rojena v Solunu l. 827, oziroma 826. Ta sveta solunska brata sta našim pradedom oznanjala sveto vero v slovanskem jeziku.

Solun so zavzeli dne 8. novembra Grki, skoro brez boja. Začudenje je vzbudila vest, da je grški nadškof v Atenah pred enim tednom prerokoval, da bodo Grki zasedli mesto ravno na dan sv. Demetrija, kar se je tudi uresničilo.

Grško bojišče v Epiru.

Poroča se, da so Grki na zapadnem bojišču premagali Turke ter zavzeli Pentepigadijo, ki leži severno od mesta Preveza. Grki se sedaj pripravljajo na napad na mesto Janina.

Kakor se poroča iz Belgrada, so predčete 3. srbske armade že došle na obal Jadranskega morja. Enemu srbskemu oddelku se je posrečilo, pri zalivu reke Mat, južno od Leša, se združiti s črnogorskimi četami, in zdaj koraka ž njimi vred ob morski obali proti Draču.

Srbsko-turško bojišče.

Bitka pri Prilepu.

Za bitko pri Kumanovem je bil boj pri Prilepu eden najbolj krvavih. Turki so imeli preko 20 bataljonov vojakov z vso potrebno artiljerijo, ki so jo pravočasno namestili na najugodnejših krajih. V boj so šli v prepričanju, da se jim bo vsaj deloma posrečilo, maščevati se nad Srbi zaradi poraza pri Kumanovem. Toda zgodilo se je, kakor poje narodna pesem, da v boju ne odločuje samo svetlo orožje, temveč v prvi vrsti junaško srce. Brez zaščite topov so naskakovali srbski vojaki utrjene turške postojanke ter jih korakoma osvojevali, gradeč pred sabo barikade iz mrtvih trupel svojih tovarišev in padlih Turkov. V tej bitki je padlo nad 2.000 Srbov, deloma mrtvih, deloma ranjenih. Med ranjenci se nahaja tudi poveljnik 17. pešpolka, Masalovič, ki je do zadnjega trenotka vstrajal v bojni vrsti ter hrabril vojake, naj jim ne upade pogum. Turki so pustili na bojišču okrog 6000 mrtvih in ranjenih. Vse bojišče je bilo pokrito z mrtvimi trupli. Kar Turkov ni padlo, so bežali v velikem neredu.

Srbi pri Monastirju.

Gibanje srbskih čet se vrši v dvojni smeri, proti jugu in proti zapadu. Na jugu so se pri Bitolju (Monastirju) zbrali ostanki Zekki-jeve vardarske armade k zadnjemu obupnemu odporu proti Srbom. Srbske čete so od dveh strani prodirale proti Bitolju: glavna armada iz Prilepa, postranske čete pa iz Hostivarja čez Kičevo in Kruševo. Pri teh mestih so se Turki še dosti hrabro ustavljali, pa so se morali pred srbsko premočjo umakniti. Od juga prodira proti Bitolju grška vojska. Pričakovati je torej vroče bitke. Kakor se poroča, se je dne 12. t. m. boj že začel. Srbi imajo 110.000 vojakov s 120 topovi, Turki pa 70.000 vojakov s 50 topovi.

Srbi proti Jadranskemu morju.

Številne zmage so Srbe navdušile, da poskusijo svojo srečo tudi v Albaniji. Tretja srbska armada pod poveljstvom generala Jankoviča je dobila nalogo, da prodira proti zapadu skozi Albanijo proti morju. Na tem potu je mesto Prizren, kakor smo že zadnjič poročali, prišlo v srbske roke. Pri Djakovi so s črnogorskimi četami sodelovale srbske. Čez Peč, ki je že v srbskih rokah, prodira srbska armada proti Skadru, kakor tudi iz Prizrena. Tretja kolona je izšla iz Hostivarja z namenom, da preko Dibra (Debar) prodre do morja ter zavzame pristanišče Leš (Alessio). Četrta kolona ima nalogo, da preko Elbasana prodre do morja in zasede pristanišče Drač (Durazzo). Na potu skozi Albanijo srbski voji neizrečeno trpijo vsled zime in visoko padlega snega.

Srbsko in črnogorsko bratoljubje.

O združitvi srbske in črnogorske vojske javljajo iz Peči (Ipek): Dne 4. novembra opoldne sta prispela v po Črnogorcih osvojeno Peč 2 eskadrona srbske konjenice pod poveljstvom majorja Lazaroviča. Ljudstvo in Črnogorci so jih navdušeno sprejeli. Brigadir Vukotič je njim na čast priredil pojedino. Brigadir Vukotič je napil kralju Nikolaju in kralju Petru ter izrekel željo, da bi ta združitev ostala večna in bi Srbi in Črnogorci za vselej ostali zedinjeni kot en narod v dveh kraljestvih.

Glavni poveljnik IV. srbske armade, general Mihajlo Živkovič, je s celim svojim štabom prispel v Peč ob 6. uri zvečer. Črnogorski glavni poveljnik brigadir Vukotič ga je sprejel pred vratmi slavne srbske patriarhije. Generala sta se bratsko objela in poljubila, na kar sta se oba štaba podala v cerkev, kjer se je vršila zahvalna služba božja za ta pomembni dan, ko so zvonovi srbske patriarhalne cerkve zopet svobodno zazvonili nad mestom in pokrajino in naznanili svobodo prebivalstvu. Zvonili so zvonovi neprestano več ur na veliko veselje Srbov.

Ljudstvo je sprejelo Živkoviča z nepopisnim navdušenjem.

Usoda odpadnika-izdajice.

V predzadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ smo poročali, da je po bitki pri Kumanovem nek turški častnik ustrelil poveljnika bitoljskega zbora, Džavid-pašo, ker je ta odločno zahteval, da se Skoplje brani. Bil je pa Džavid-paša eden najboljših turških vojskovodij in nedvomno najhrabrejši višji častnik, pred katerim so zlasti Albanci trepetali. Sedaj se je izvedelo, da je bil Džavid-paša — Srb. Rojen je bil v Užici in mu je bilo ime Manojlo Vojič. Služil je v srbski vojski kot narednik. Leta 1870. se je hudo pregrešil in iz strahu pred kaznijo je pobegnil na Turško, se tu poturčil in stopil v armado. S svojo hrabrostjo, vojaško sposobnostjo in iskreno vdanostjo svoji novi domovini se je povzpel do paše in izbornega poveljnika. Vse, kar si je pridobil, si je pridobil na sablji in od sablje je tudi poginil, toda ne kot junak na bojnem polju, marveč v zasedi kot žrtev lastnih svojih častnikov. Plačilo za odpadništvo!

Stara mamica -- rešiteljica Srbov.

Zanimiva dogodbica se pripoveduje o bitki pri Kumanovem. Previdnost neke stare ženice je rešila Srbe velikih izgub. Ko so se namreč srbske čete približevale mestu, je bilo isto videti popolnoma zapuščeno. V resnici pa je bil položaj drugačen, zakaj vse hiše so bile zasedene od bašibozukov, ki so zagrizeni sovražniki Srbov. Te turške čete so nameravale počakati tako dolgo, da bi prišli Srbi že v mestne ulice, da bi jih potem zahrbtno iz hiš obstreljevali. Stara srbska kmetica Šipkalica pa je zdirjala iz mesta in tekla na vso moč srbskim prednjim četam nasproti, in je skoro brez sape sporočila poveljniku, da je mesto polno bašibozukov. Seveda so Srbi takoj obstali. Topničarstvo se je takoj pripravilo in je začelo iz kanonov obstreljevati Kumanovo. Sovražnik je bil popolnoma presenečen in je začel v veliki zmešnjavi bežati; a srbsko topničarstvo ga je še nadalje obstreljevalo in mu prizadjalo velike izgube. Pri vhodu zmagovalcev v Kumanovo je stara kmetica ponosno in zavedajoč se zmage korakala na čelu čet, v povzdignjeni desnici noseč srbsko zastavo.

Crnogorsko-turško bojišče.

Boj za Skader.

Skader, katerega Črnogorci oblegajo, še vedno ni padel. Turki se krčevito branijo. V skadrski okolici se je vršilo zadnje dni več krvavih bojev. Trdnjave Taraboš se Črnogorci še niso mogli polastiti. Radi slabega vremena je bojevanje na črnogorski strani silno težavno. V skadrski okolici vlada namreč hud mraz, sneg je zapadel 1 m visoko. Turkom se slabo godi. Primanjkuje jim tople obleke, goriva in hrane. Turški vjetniki pripovedujejo, da se Turki v Skadru ne bodo mogli več dolgo držati. Črnogorci so postavili pred Skader zopet nekaj težkih oblegovalnih topov, ki so jih dobili najbrž iz Srbije. Obenem se poslužujejo Črnogorci tudi zrakoplovov, iz katerih opazujejo položaj v Skadru. Obstreljevanje mesta je za Črnogorce težavno, ker bi radi ohranili cerkve, bolnišnice in druga taka poslopja.

Padec Skadra se pričakuje, ko pridejo Črnogorcem Srbi na pomoč.

Junaška Črnogorka.

Mohamedanski Malisori streljajo na Črnogorke, ko oni opravljajo dela usmiljenja pri ranjencih na bojišču. Neka Črnogorka je naložila na ramena svojega ranjenega moža, na kar so pričeli Malisori na-njo streljati. Zadeta je bila od štirih krogelj, a še ni odložila bremena. Ker pa so zadele krogle tudi moža, ji je umrl na hrbtu. Odložila je mrtvo truplo, zgrabila za puško ter se hotela maščevati nad sovragom, ki je bil skrit za neko skalo, a moči so jo zapustile in padla je umirajoča na tla.

* * *

Kako je v Carigradu?

Turki s strahom pričakujejo padca čataldških utrdb, ker so prepričani, da s Čataldčo stoji in pade evropska Turčija. V mestu je vedno več beguncev; že sedaj jih je nad 50.000. Med njimi vlada veliko pomanjkanje in pa kolera. Na carigrajskem kolodvoru so za obolele na koleri priredili veliko barako s 400 posteljami. Pa kaj je to za število bolnikov, ki narašča vedno bolj! Najhujšega se je bati od razljučenih turških vojakov, ki bodo po bolgarski zmagi pribežali v mesto. Svojo jezo, ki je niso mogli ohladiti nad Bolgari, ker so bili za to preslabotni in preveč strahopetni, bodo skušali ohladiti nad neoboroženimi kristjani v Carigradu, nad starci, ženskami in otroci. V Carigradu je kakih 350.000 kristjanov. Ti se gotovo ne morejo ubraniti fanatičnih in krvoločnih mohamedancev, katerih bo nad milijon. Evropske velevlasti bodo morale posredovati potom vojaštva, da obvarujejo kristjane pred mohamedanskim klanjem.

Nekaj o turških častnikih.

Dasiravno so turške častnike (oficirje) zadnja leta vežbali častniki iz Nemčije in so bili visoki turški častniki skoraj brez izjeme v nemških vojaških šolah, se vkljub temu v tej vojski niso posebno skazali. Ravno nasprotno: igrali so po večini prav klaverno, neoficirsko vlogo. Včasih je bila njihova strahopetnost ali nemarnost tako velika, da jih je morala višja vojaška oblast kaznovati z zaporom ali celo s smrtjo.

Tako se n. pr. iz Soluna poroča, da je poveljnik turške ladje „Seth i Bulend“, ki jo je potopila grška torpedovka, v času, ko je zavozila torpedovka v luko, spal. Ko se mu je poročalo o dohodu grške torpedovke, je nemoteno spal naprej. Radi te malomarnosti je bil postavljen pred vojni sod in je bil od Turkov samih ustreljen. Tudi poveljnik tamošnje turške baterije Kara Burun je bil ustreljen, ker ni opazil grške torpedovke, katera je dvakrat peljala mimo njegove baterije, ne da bi jo on zapazil.

Ko je bila pred predajo Soluna zbrana pred mestom turška armada, se je opazilo, da je v armadi le malo častnikov. V e č i n a č a s t n i k o v j e i z s t r a h u p o b e g n i l a. To je turško junaštvo!

O turških častnikih poroča srbski tiskovni urad sledeče: „Turški častniški zbor se ni nikoli odlikoval s posebnim redom. Več kakor kjerkoli drugod je bilo med turškimi častniki spletk in dela na svojo roko, v zadnjem času je pa prišlo, kakor znano, celo do odkritih oficirskih uporov. Zlasti pa je manjkalo v turški vojski tesnejše zveze med poveljniki in armado. Po porazu pri Kumanovu se turški častniki niti najmanj niso brigali več za svoje čete, marveč so brez vsakoršnih ozirov na-nje bežali v Skoplje, vojsko pa prepustili na milost in nemilost sovražniku. V Skoplju so metali proč uniforme, se preoblekli v civilno obleko in se skrivali po kleteh ter podstrešjih. Dosedaj so našli že 90 takih častnikov in jih bo še več. Po naredbi srbskih oblasti so morali zopet obleči uniforme in so sedaj srbski vojni vjetniki.“

Tako je pokvaril turške častnike duh liberalnega mladoturštva in splošna propalost, ki je pomehkužila in izmozgala počasi tudi celo armado.

Nek turški general je bil v Solunu usmrčen, ker se je v bitki pri Kumanovem preoblekel v kmeta in jezdeč na muli zbežal z bojnega polja.

Srbija in Avstrija.

Prodiranje Srbije do Jadranskega morja je hudo vznemirilo nekatere kroge v Avstriji. Začeli so se bati, da ne bi preveč narastla srbska moč na južni in južno-vzhodni meji Avstrije. Še bolj pa je pomnožila to bojazen sumnja, da hoče Rusija potom Srbije priti, do večje moči v Jadranskem morju. Zato se je v gotovih diplomatičnih krogih izdalo geslo: „Albanija mora biti samostojna! Srbi ne smejo dobiti nobenega pristanišča v Jadranskem morju!“ To geslo razlagajo nemški listi v dolgoveznih člankih in kratkih vesteh poudarjajo, da je treba to geslo uveljaviti na vsak način, tudi z vojsko proti Srbiji. Baje soglašata v tem oziru z Avstrijo Nemčija in Italija. Kako resen je celi položaj, se vidi iz tega, da se je dne 11. novembra vršil pod predsedstvom cesarjevim v Budimpešti kronski svet, katerega so se udeležili: prestolonaslednik Fran Ferdinand, vojni minister pl. Auffenberg, načelnik generalnega štaba, Šemua, in armadni nadzornik Konrad pl. Hecendorf.

V isti zadevi se bo prestolonaslednik Fran Ferdinand koncem tega tedna podal v Berolin, da se sestane z nemškim cesarjem Viljemom. Med tem je tudi predsednik bolgarske poslanske zbornice, Danev, prišel v Budimpešto, da v imenu Bolgarske in vseh balkanskih zveznih držav posreduje o sporu med Avstrijo in Srbijo. Odkrito želimo in tudi upamo, da se bo napetost med Srbijo in našo državo poravnala mirno in sporazumno.

* * *

Pred Carigradom!

Odločilna bitka okoli Carigrada se je že začela. Bolgari napadajo čataldške utrdbe od treh strani. Na severu so desno turško krilo popolnoma porazili ter dospeli tik do utrdb. V središču so zasedli mesto Čataldčo. Ker so tukaj dobili Turki ojačenja iz Azije, je njih odpor močnejši. Na jugu so Bolgari že zasedli Čekmedže ob Marmorskem morju. Bitka se je že razvila na celi črti.

Razne novice.

17. nedelja: 25. po Binkoštih, Varstvo Marijino.
18. pondeljek: Evgen, spozn.
19. torek: Elizabeta, kraljica.
20. sreda: Feliks Val., spozn.
21. četrtek: Darovanje Marije Device.
22. petek: Cecilija, devica, mučenica.
23. sobota: Klemen, papež.

Do žrebanja velike loterije „Slov. Straže“ samo še nekaj dni! Žrebanje že 18. novembra. Hitite s kupovanjem in naročanjem srečk. Vrednost vseh dobitkov 20.000 kron. Srečka samo eno krono.

Iz poštne službe. Imenovan je praktikant A. Gobec za poštnega oficijanta v Meži ob Dravi.

Imenovanje. Cesar je imenoval dne 1. novembra c. in kr. vojaškega superijorja drugega razreda v Gradcu, monsignora Antona Jakliča, za vojnega superijorja prvega razreda.

* **Promocija.** Adv. kand. Mark Natlačen, član „Danice“, je bil v sredo, dne 13. novembra, v veliki slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča promoviran za doktorja prava. Mlademu doktorju naše čestitke!

* **V državnem zboru** se je začela v ponedeljek razprava o Hochenburgerjevih sodnih odlokih na Češkem. V razpravo je posegel tudi štajerski poslanec dr. Verstovšek ter je v več ur trajajočem govoru šibal postopanje nemških sodnikov na Štajerskem in Koroškem. Pretekli teden je v proračunskem odseku nemško-češko-poljska večina branila, da bi jugoslovanski zastopniki Jarc, Gostinčar in Dulibič prosto govorili o razmerah na Slovenskem in Hrvaškem ter jim je kratila prostost govorjenja in glasovanja. Takega zapostavljanja si seveda naši poslanci ne bodo dali dopasti.

Poslanec Brenčič je stavil nujni predlog za pogorelce pri Kungoti in prosil za izdatno podporo: odpis davka, ustavljenje eksekucije.

* **V delegacijah** sta izmed jugoslovanskih poslancev govorila dosedaj dr. Šusteršič in dr. Korošec. Izrazila sta svoje veselje nad zmagami balkanskih držav ter zahtevala, da se tudi v Avstro-Ogrski

postopa z Jugoslovani boljše in pravičnejše kot dosedaj.

* **Ubili** so nemškega dijaka ne kaki pijani delavci ali kmečki fantje, temveč nemški dijaki. Zgodilo se je to v poneđeljek, dne 4. novembra v Inomostu, in ubiti, ki je bil edina tolažba in opora svoje materevdove, se piše Ghezze. Mirno je šel ta mladi mož zvečer po inomoških ulicah, naenkrat pa ga napade trop nemških liberalnih dijakov, ki so ravno prišli iz gostilne, kjer so se čez mero napili nemškega piva. Ker je bil ta dijak odločno katoliškega prepričanja, ga nemški gospodje študentje, torej bratje po krvi in narodnosti, napadejo ter divje bijejo po njegovi glavi, ker je katoličan. Posledica teh divjih udarcev je bila, da je katoliški dijak Ghezze umrl. Pravega morilca še niso izsledili in ga tudi, kakor je že to navada, najbrž ne bodo. Nemški liberalni dijaki-burši pa bodo še vedno z znano drznostjo nosili svoje glave pokonci po Inomostu, Dunaju in Gradcu in po spodnještajerskih nemškutarskih mestih. Tudi znak nemške kulture.

* **Umor španskega ministrskega predsednika.** V Madridu je v torek, dne 12. novembra opoldne ustrelil 27letni Španec Manuel Pardias Serrato Martin ministrskega predsednika Canalejasa v trenotku, ko je isti stopil z voza in je hotel iti v palačo notranjega ministrstva, kjer bi se naj vršila seja ministrskega sveta. Napadalec je oddal iz bližine 4 strele na Canalejasa. Canalejas se je smrtno zadet zgrudil na tla ter kmalu nato izdihnil. Napadalec je zbežal, a je na begu tudi samega sebe ustrelil. Umorjeni Canalejas je bil rojen leta 1855 in je postal ministrski predsednik 9. februarja 1910. Bil je odločen liberalec ter je zadal katoliški cerkvi mnogoteri udarec. — Napadalec je bil anarhist.

* **Zadružna Zveza** v Mariboru namerava prirediti po Novem letu zadružni tečaj v Celju, ki bo trajal en teden. Zadruge, katere žele poslati svoje tajnike in druge upravitelje v tečaj, kakor tudi posamezniki, ki se žele tečaja udeležiti, naj to nemudoma javijo Zadružni Zvezi v Mariboru, da se morejo izvršiti vse priprave.

* **Naše posojilnice** opozarjamo na članek „Ohranimo svoje trdnjave“ v današnji številki „Gospodarskih Novic“.

* **Vojska na Balkanu** in Finžgarjeva povest davnih dedov. V Katoliški Bukvarni v Ljubljani je izšla krasna povest: „Pod svobodnim solncem“, ki jo je spisal znani pisatelj Finžgar. Povest opisuje vzhajajočo moč Slovanov na Balkanu in boje, ki so jih bili naši bratje na jugu. Knjigo toplo priporočamo. 1 komad stane broširan 3 K, lepo vezan 4 K in se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

* **Tiskarna sv. Cirila v Mariboru** naznanja tem potom, da se bodo od 21. novembra do 3. dec. postavljali vlagalni stroji, kar bode dela v tiskarni zelo oviralo. Radi tega prosimo, da imajo p. n. stranke v tem času z nami potrpljenje, ako se naročila ne bodo mogla hitro in točno izvršiti.

* **Tržno poročilo.** Vojna napetost v Evropi vpliva tudi na cene žitu, moki in živilom sploh. Pšenica, rž, oves in koruza je zadnji teden pri ceni pridobila 10—20 vin. pri 100 kg. Cene: pšenica 21—24 K 100 kg, rž 19—21 K, ječmen 19—20'50 K, oves 18'50—23 K, koruza, stara 21'50—23'40, nova 16'60—20 K. V Evropo se je letos od avgusta do 15. oktobra iz Amerike uvozilo že okroglo 4 milijone ton pšenice in moke, to je za pol milijona ton več kot lansko leto v tem času. — Cena živini je na vseh večjih tržiščih trdna. — Jabolka plačujejo: mošancke 1 kg 20—24 vin, mešane vrste 16—20 vin., kanada in druge žlahtne vrste pa po 24—40 vin.

*** III. slovenski protialkoholni shod v Ljubljani je preložen s 17. novembra na 29. in 30. december.**

*** Bolgari in Srbi.** Sedaj ko bijejo naši bratje Srbi in Bolgari na Balkanu ljut boj za svobodo in vero, je dobro da kaj več zvemo o naših bratih Srbih in Bolgarih „Bolgarija in Srbija“ je knjiga, ki je izšla pred leti v Družbi sv. Mohorja v Celovcu, in v tej knjigi nam vzorni pisatelj in zgodovinar g. profesor Bezenšek jako poljudno popisuje ozemlje, ljudstvo, običaje in gospodarske razmere bratskih nam narodov. Najtopleje torej priporočamo knjigo Bolgarijo in Srbijo vsem bralcem, ki se zanimajo za naše brate na jugu. Knjiga se dobiva jako po ceni v zalogi družbe sv. Mohorja v Celovcu. Cena 80 vinarjev, po pošti 1 K.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Kje se dobiva v Mariboru „Slov. Gospodar“? V prodajalni Cirilove tiskarne, v trafiki na Glavnem trgu, v trgovini g. Weixla v Gornji Gosposki ulici, v trafikah pri Dravskem mostu in na tržaški cesti blizu magdalenske cerkve.

m **Maribor.** Kaj naj bo naše delo v nedeljo, dne 17. novembra? Povsod agitirajte in vplivajte, da bodo v nedeljo pokupljene vse srečke Slovenske Straže. Vsi na delo za brate in sestre na meji! Dobitki so krasni, dragoceni. Žrebanje se vrši nepreklicno prihodnji poneđeljek, dne 18. novembra.

m **Maribor.** Naši liberalci na Spodnjem Štajerskem se vedno bahajo, kako so „požrtvovalni“. Bahajo se, koliko naberejo za narodne namene, ne povedo pa, da vedno beračijo pri naših pristaših in so tako vsiljivi, da niti namena zbirk ne povedo. Za zbirko liberalnih študentov v Celju je prispevalo mnogo naših pristašev, ker so bili pobiralci tako „značajni“, da niso povedali pravega namena, denar pa bodo obrnili le v namene liberalnih organizacij. Pristaši! Pozor pred liberalno „tehtarijo“!

m **Št. Ilj** v Slov. gor. Nedeljska Slomšekova slavnost se je res lepo obnesla. Udeležba je bila obilna, pa tudi vzpored je bil zadovoljiv. Pozdravni govor je imel predsednik č. g. Vračko, ki je omenil, da je bil Slomšek prvi, ki je otel Št. Ilj potujčenja. Anica Krenova je s čustvovanjem deklamovala pesem: „Slomšeku“. Slavnostni govornik vlč. g. dr. Hohnjec pa je povdarjal v svojem krasnem govoru, da se danes naši balkanski bratje zmagovito borijo proti Turčinom ravno pod onim geslom, ki je bilo tudi Slomšeku glavno merilo: vse za vero sveto in domovino. Kakor oni zmagujejo, tako bomo zmagovali tudi mi, če bomo vedno zvesti sveti veri in svojemu narodu. Za tem pa je nastopil vrlo izvežban domači pevski zbor in nam je zapel lepe narodne pesmi. Hvala! Posebno so se pa pokazali naši igralci in igralke v obeh igrah. Vsi so jo izborno pogodili. Med posameznimi točkami pa je igrala domača narodna godba. Prosta zabava se je vršila mato pri Celcerju in Baumanu. Hvala vsem, ki so sodelovali pri tej prireditvi!

Št. Ilj v Slovenskih goricah. Gostilničar v Südmarkhofu, ki je prišel lani, se je že zdelal. Nič mu niso pomagali naši „bogati“ Südmarkovci, nič Slovenci, ki so se hodili v Südmarkhof zabavat. Na novo gre v Südmarkhof srečo poskušat špengler Rebernischegg. Dober tek!

m **Rače.** Požar, o katerem smo poročali v zadnji številki, je uspešno gasila tudi požarna bramba iz Hoč. — V poneđeljek, dne 11. t. m. zvečer je zgorelo gospodarsko poslopje g. N. Zrnko. Na pomoč so prihitele požarne brambe iz Frama, Hoč, Hotinje vasi in Podove, ki so ubranile, da niso zgorela še sosednja poslopja.

m Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, 17. novembra se bo predstavljala igra „Vražja misel“, burka v štirih dejanjih. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

m Sv. Magdalena. Prihodnjo nedeljo 17. novembra po večernicah bo priredila podružnica „Slov Straže“ važno predavanje s posebnim ozirom na dogodke na slovanskem jugu. Pridite v obilnem številu. Govori Fr. Zebot.

m Kamnica. V nedeljo, dne 24. nov po večernicah se vrši pri Marinšeku Slomšekova slavnost. Na vsporedu je igra „Veseli god“, slavnostni govor ima Fr. Žebot iz Maribora, petje, deklamacije in druge zabave. Pridite v obilnem številu

m Studenci pri Mariboru. V nedeljo, 17. t. m. priredi naše K. sl. izobraževalno društvo družinski večer v gostilni g. Frasa. Na vsporedu: Martinova goska, šaljiv govor in nastop domačih tamburašev. Začetek ob 4. uri pop.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Podružnica „Slov. Straže“ za Sv. Lovrenc in Puščavo bo imela v nedeljo, 17. novembra t. l. v gostilni g. J. Oswald (Šumej) občni zbor. Vabimo k obilni udeležbi.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Bralno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo, 24. t. m. po večernicah veselico. Igrala se bo igra „Na krivih potih“ zvezana s tamburanjem in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Sv. Martin pod Vurbergom. Tukajšnja Dekliška zveza priredi Slomšekovo slavnost v nedeljo 17. t. m. z gledališko predstavo Pri gospodi“. Začetek takoj po večernicah. Vstopnina 30 vin. Igra se vrši ob vsakem vremenu.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** „Štajercu“ se celo nemškutarji posmehujejo, da se tako vneto zavzema za „uboge“ Turke, katerim balkanski Slovani sedaj tako pošteno vračajo, kar so našim slovanskim prednikom skozi stoletja posodili. „Slov. Gospodarja“ radi njegovih poročil o vojski vse rado čita in kar trgajo se ob nedeljah naši ljudje zanj. Letos se je samo v ptujski župniji število novih naročnikov pomnožilo za 50.

p **Ptuj.** V naši okolici se nek liberalček zelo repenči nad našim Orlom in mu prerokuje konec. Za danes ti povem, da tega še ne boš tako hitro dočakal, kajti mi se od dne do dne bolj gibljemo. Liberalček, le potolažen bodi!

p **Ptuj.** Vi, vi in vi, ki še nimate srečke Slov. Straže v podporo revnim otrokom! Ali nimate prav nič narodne zavesti in srca za naše obmejne brate? Še je čas, da izpolnite svojo narodno dolžnost, ki vam nalaga malenkostno žrtev ene same krone in ki jo vi gotovo zmorete, obmejni bratje bi jo pa zelo pogrešali. Če srečk v vašem kraju ni naprodaj, usedite se in pišite po-njo naravnost Slovenski Straži v Ljubljani. Hitite, dan žrebanja se bliža!

p **Hajdin.** Dne 29. oktobra t. l. je nastal pri Sv. Kungoti, župnija Hajdin, velik ogenj, kateri je upepelil v nekaj urah 16 hišnih številk. Iz cele vasi so ostale le 4 hišne številke in podružnična cerkev sv. Kungote. Ker je bil velikanski vihar, je začelo goreti naenkrat na več krajih. Ljudje so bili večinoma na njivah. Zgorelo jim je vse do tal; hiše so bile namreč večinoma iz lesa. Zgorelo je tudi veliko živine, vsa krma, slama, zrnje, gospodarsko orodje in obleka. Prečastiti kn. šk. ordinarijat je blagovolil milostno urediti, da bode v vseh župnijah naše škofije darovanje za usmiljenja vredne pogorelce, kateri se s tem priporočajo blagim škofljanom. Velika beda in bližajoča se zima sili prej omenjene pogorelce, da prosijo usmiljena srca hitre pomoči. Ljubi Bog povrni obilno vsakemu najmanjši dar!

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Dne 3. nov. je imela podružnica Slovenske Straže za župnijo Cirkovce—Sv. Lovrenc svoj občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število Cirkovčanov in domačinov. Prvi je govoril predsednik, ki je podal poročilo o delovanju glavnega društva ter razpravljal o begu kmetov v mesta ter ovrgel razne tozadevne izgovore. Tajnik je poročal o delovanju podružnice. Fr. Peršuh je deklamiral „Anton Martin Slomšeku“. Č. g. M. Zorko je v daljšem šaljivem govoru dobro ožigosal razne napake, ki zelo škodujejo naši domovini in na vzgledu balkanskih junakov priporočal možem in ženam, mladeničem in mladenkam, kake lastnosti morajo imeti, da bodo koristili domovini in ji ohranili pravice in svobodo. Hvala g. govorniku za krasne besede. Vmes so nas razveseljevale pevke z mičnimi pesmimi. H koncu so uprizorile mladenke krasen prizor, poln lepih misli, v čast A. M. Slomšeku, ki je naša srca še bolj vnel k ljubezni do domovine. Kar je prisegla mladenka pred Slomšekovo podobo, prisezimo tudi mi vsi: domovini, njeni sreči, posvetiti vse moči!

c **Cirkovce.** Na Gornji Gorici je v soboto ob 10. uri zvečer zgorelo gospodarsko poslopje Štefana Čelofiga. Kako je nastal ogenj, se ne zna. Čudno je pa vendar, da je ravno na obletnico. Lansko leto je nastal ogenj pri sosedu, kateri je uničil več poslopij, med njimi tudi poslopje Štefana Čelofiga. Škoda je toliko večja, ker je bilo vse novo, z opeko krito in slabo zavarovano.

p **Sv. Marko** niže Ptuja. V nedeljo, dne 27. oktobra, smo pokopali navdušenega in vedno veselega uda, Matija Forštnariča iz Bukovce. Pokojnik je bil daleč na okrog znan vsled svoje ravnosrčnosti in zgovornosti. Vozil se je vsak teden po trštvu na Hrvatsko. Čudno je bilo videti orjaškega moža, sedečega na prav majhnem kmečkem vožičku, v katerem je bila vprežena majhna, a žilava kobilica, katera je včasih komaj vlekla težkega gospodarja in njegova raznovrstna, a primeroma lahka semena. Pokojni Matejča je služil v svoji mladosti 14 let nepretrgoma pri kirasirjih ter doživel marsikaj hudega, pa zanimivega. Bil je tudi večkrat v bitki, pa vsikdar je rešil vse svoje ude zdrave. Vrnivši se domov, je začel pridno gospodariti. Po večkrat na teden je nesel veliko kobačo perutnine iz Hrvatskega v Ptuj, tako veliko, da mu je mnogokrat postala cesta preozka. Njegove rame so vse premogle. A neizprosna smrt zdrobila je tudi njegove telesne moči. Začel je bolehati na vratu. Prijatelji so ga silili, da bi šel kam na kliniko iskat zdravja. A mož tega ni hotel. Omilila se mu je domača gruda tako, da je hotel le na domačem pokopališču biti pokopan, ne pa kje na kakem mestnem. Mirno in potrpežljivo je prenašal hude bolečine dolgotrajne bolezni ter končno vdan v božjo voljo, mirno zatisnil svoje, poprej tako žive oči v 72. letu svoje starosti. Veteranci so mu oskrbeli sijajen pogreb z godbo. Naj v miru počiva!

p **Velika Nedelja.** Slomšekova slavnost je pri nas prav dobro uspela, kakor v vzgojevalnem, tako v gmotnem oziru. Opazili smo v vsej prireditvi neko posebno ljubkost in neprisiljenost, ki je pač izvirala iz dejstva, da so bile udeležene samo mlade, a že dobro izvežbane moči Mladeniške in Dekliške zveze, polne narodnega navdušenja. Odlikoval se je posebno govornik Anton Kosi, predsednik Mladeniške zveze. Prekosil je samega sebe; razodel je v svojem, popolnoma samostojnem, gladkem in navdušenem govoru, nepričakovano znanje domače zgodovine in razmer v Slomšekovi dobi, da so se mu tudi izobraženi udeleženci čudili. Igra „Veseli god“ je prav dobro učinkovala na občinstvo; saj je tudi polna lepih misli in tehtnih narodnih izrekov, ter predočuje krasno sliko složnega, blagonosnega, skupnega izobraževalnega delovanja med učiteljstvom in duhovništvom v prid milega naroda. Pevovodja g. Franc Rozman, tukajšnji organist, je s prav lepim petjem povzdignil slovesnost. Omenimo tukaj, da se je pred kratkim gosp. Franc Rozman poročil z izborno pevko Amalijo Hergula. Želimo jima trajno srečo v novem stanu! Želimo pa tudi, da bi svoje strokovno znanje posvečeval tudi nadalje narodu v prid, saj dobro vemo, da narod nič tako ne blaži in razveseljuje, kakor lepo cerkveno in narodno petje. Imeli smo tudi žalostne dni. Za vse dobro vneta in od vseh spoštovana Marija Meško, samska posestnica v Trgovišču, sestra vlč. g. prof. dr. Al. Meško, se je po dolgi bolezni preselila v boljšo domovino. Njen odhod v večnost obžaluje vse: cerkev, kateri je bila največja dobrotnica; bratovščine, katerim je bila vzgledna predstojnica; naš narod, katerega je ljubila in podpirala po svojih močeh z naročbo dobrih časnikov in vsakovrstnih dobrih knjig; njeni občani, katerim je bila prijazna soseda; mnogi ubožci, katerim je bila najboljša mati. Tolaži nas le krščansko upanje, „da pravični večno živijo in da je pri Gospodu njihovo plačilo“! — Še druga nesreča nas je osupnila. Županu Antonu Habjaniču na Lešnici je uničil ogenj vse. Vse kaže, da je zanetila ogenj sovražna roka. Gledalci žalostnega prizora so se zgražali nad tako zlobnostjo, da more človek v odsotnosti gospodarja in skoro vseh odraslih nad živino in otroci zažgati streho! Anton Habjanič je v vsakem oziru vzgleden in vrl mož, poštenjak od nog do glave in si sam ne more domisliti, koga bi imel za sovražnika. Ker je vrl mož, mu tudi vsi radi pomagajo. Tako je prav! Roka roko umiva!

p **Hum** pri Ormožu. Tukajšnji občinski odbor je izvolil v svoji zadnji seji bivšega predstojnika ormoške c. kr. okrajne sodnije, občezaslužnega sedanjega c. kr. deželnosodnega svetovalca v Ljubljani, g. dr. Ivana Presker-ja enoglasno svojim častnim občanom.

p **Sv. Bolfenk** pri Središču. Nedelja, dne 10. novembra, je bila za nas vesel dan. Že skoro 2 leti se je slišalo med našim kmečkim ljudstvom govorjenje o ustanovitvi podružnice c. kr. kmetijske družbe. Ta podružnica bi bila ravno za naš kraj, ki je najbolj oddaljen od ormožke, ivanjkovške in ljutomerske podružnice, velikega gospodarskega pomena. In tako se je, brez vsake agitacije, kar samoobsebi pri nedeljskem obilno obiskanem predavanju g. Fr. Škerleca iz Vičanec o živinoreji in izboljševanju naših travnikov, sprožila misel, ustanoviti za naš kraj in okolico kmetijsko podružnico. Na vprašanje: Kdo je za to, so vsi navzoči posestniki dvignili roke in še ta dan je pristopilo nad 50 udov. Govornik nam je nato na mnogih vzgledih lepo pojasnil koristi skupnega delovanja in končal lepi shod.

p Slovensko gledališče v Ptuju. Dne 17. novembra ob pol 8 uri zvečer se priredi igrokaz v treh dejanjih „Svetinova hči“.

Ljutomerski okraj.

l **Ljutomer.** Zaupno vprašanje na naše prijatelje. Ali imate že srečko Slovenske Straže v podporo revnim otrokom? Prislovica pravi, da se spozna prave prijatelje v sili. Sila je tukaj, kje ste, prijatelji obmejnih Slovencev?

l **Radgona.** Navzlic vsem protinaravnim pritiskom narodnih nasprotnikov se lepo število zavednih prekmurskih Slovencev dobro drži. Pohvaliti jih moramo pred slovensko javnostjo, da v lepem številu radi segajo po srečkah Slovenske Straže in pogosto rabijo Slomšekov kolek. Kaj dobro vpliva na narodno zavest vrlo delovanje domačih dijakov. V izobrazbi in slogi je moč.

l **Gornjeradgonski okraj.** Pravniki v Ljutomeru imajo gotovo pravne knjige, vsaj držijo se jih vestno. Ali bi ne bilo mogoče pogledati v zakonik in povedati nekemu, njim dobro znanemu predstojniku, če sme predstojnik pri javni občinski seji odborniku odvzeti besedo, zato, ker mu razlaganje in dokazovanje ni po njegovem, po sili nemškutarskem srcu, dasi odbornik govori o predmetu; ali smeta predstojnik in njegov nadebudni sin kratkomalo odreči zahtevano protokoliranje, da se je brez vzroka kratila svoboda govora; ali sme predstojnik pri javni seji nespoštljivo govoriti o Slovencih, ki so toliko prebrisani, da mu nosijo v gostilno denar. Pišite nam nekaj o tem.

l **Ščavnica.** Po krivdi okrajnega šolskega sveta in c. kr. pol. oblasti. Šolske zadeve rešuje v imenu okrajnega šolskega sveta nekdo v Ljutomeru, podpisuje c. kr. okrajni glavar pl. Bouvard. Od te oblasti prihajajo čudna pisma. Mrgoli opominov, naročil, zapovedi, graj in groženj. Glavarstvu pa poroča naš g. naučitelj. Toliko na znanje.

l **Murščak.** V občini Murski vrh—Zasad so bile nedavno volitve občinskih odbornikov. Izvoljeni so v III. razredu Križan Jožef z 21, Fras Franc z 21, Žunič Jožef z 19 in Vambergar Martin z 18 glasovi. V II. razredu: Batar Jožef s 14, Fras Anton s 14, Klemenčič Alojz s 14 in Simonič Franc s 15 glasovi. V I. razredu: Jurkovič Jakob z 8, Divjak Lovrenc z u in Haložan Franc tudi z 8 glasovi. — Izvoljeni so sami naši pristaši. Torej zmaga v vseh treh razredih.

l Ljutomer. Tombolo priredi Bralno društvo za ljutomersko okolico v nedeljo, 17. t. m. v Severjevi gostilni v Ljutomeru. Začetek ob 7. uri zvečer. Dobitki bodo krasni.

l Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo, 17. t. m. se vrši po večernicah v posojilnični dvorani predavanje živinorejskega inštruktorja g. Krištofa iz Ljubljane o živinoreji Možje, mladeniči, žene in dekleta pridite.

l Sv. Križ pri Ljutomeru. Franc Osterc, posestnik v Kokoričih je poslal v prid Dijaški kuhinji 5 velikih vreč, Fr. Sunčič, posestnik v Borecih pa 3 velike vreče krompirja. Posnemanja vredno!

Slovenjgraški okraj.

s **Šaleška dolina.** V Št. Ilju pri Velenju stavijo pred hišo g. Ogrina novo mostno tehtnico, ki bo za naše kraje velike gospodarske važnosti. — Bralno društvo v Št. Ilju dobro napreduje. Posebno pridno hodijo čitat knjige in časnike fantje in dekleta, ki pa tudi „Slovenskega Gospodarja“ pridno razširjajo. Naš list sedaj vse rado čita, ko prinaša o vojski tako zanimive reči. — Prihodnje leto se bode zvonik farne cerkve v Št. Ilju povečal; les se že sedaj pripravlja.

s Šoštanj. Tukajšnji Slovenci priredijo v nedeljo dne 17. nov. ob 3. uri dopoldan pri Rajšterju gledališko igro „Domen“.

s Šoštanj. Bralno društvo v Šoštanju priredi v nedeljo, dne 24. nov. v dvorani pri Rajšterju Slomšekovo slavnost s sledečim sporedom: „Večerna“ (besede Slomšekove) poje mešan zbor. Slavnostni govor, govori prof. dr. Hohnjec iz Maribora. „Kazen ne izostane“, igrokaz. Začetek ob 3. uri popoldne.

Konjiški okraj.

k **Iz konjiškega okraja.** Pretečeni teden, ko pridem v Konjice, opazim novi nemški napis: Martin Merkscha, Fleischhauer. Malo poprej je bil še lep slovenski napis: „Mesarija“. Ali bo imel novi napis večjo privlačno silo?

k **Špitalič.** Občinske volitve, ki so se vršile dne 22. maja t. l., so ovržene v vseh treh razredih. Začel se bo torej znova volilni ples.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Naš cestni odbor je vložil vnovič prošnjo za okrajno cesto. Velikega pomena bo cesta ne le za nas, temveč za celi okraj, zlasti z ozirom na lesno trgovino. Povzdignila se bo živinoreja. Pospešil se bo tujski promet, posebno, če se podaljša cesta preko zelenega Pohorja, kar žele tudi naši sosedje onkraj planin. Vojaštvo bo imelo najprimernejšo pot k vsakoletnim strelnim vajam na Roglo. To so važni vzroki, ki jih morajo upoštevati merodajni krogi. Kdor trka, se mu odpre. Že nad 10 let trkamo, upamo, da se nam bo kmalu odprlo. — Za Slovensko Stražo se je pri nas razpečalo 90 srečk. — Dne 5. novembra je nagloma umrla Barbara Založnik, p. d. Padežnikova, stara 21 let, vzgledna hčerka Marijina in vneta, delavna članica Dekliške Zveze. Kljub viharnemu, mrzlemu vremenu, so jo dne 7. novembra spremile belo oblečene tovarišice v obilnem številu k večnemu počitku ter ji zapele ganljivo nagrobnico. N. v m. p.!

k **Sv. Duh** v Ločah. Dne 11. t. m. sta bila pri nas poročena Alojz Rupnik in Terezija Bukovšek. Poročal je nevestin brat. Na gostiji se je prodalo lepo število srečk Slovenske Straže. Novoporočenca budita veselo upanje, da bodeta delovala vzgledno kot odločna katoličana in pa kot vrla otroka matere Slovenije. Dal Bog!

Celjski okraj.

c **Celje.** Prihodnji ponedeljek, dne 18. novembra, se vrši nepreklicno žrebanje velike loterije Slov. Straže. Agitirajte za nakup srečk! Srečka stane samo 1 K. Kjer zmanjka do nedelje srečk, naročite takoj nove srečke v pisarni Slovenske Straže v Ljubljani. Žrebanje se vrši nepreklicno dne 18. novembra.

c **Ložnica** pri Celju. Umrl je Janez Svet, Radeckyjev veteran, kateri se je boril na Italijanskem itd. Star je bil 87 let. N. v m. p.!

c **Sv. Peter** v Savinjski dolini. Ob ogromni udeležbi vernega ljudstva smo pokopali v nedeljo vzornega uda mladeniške Marijine družbe in dragonskega vojaka Mihaela Sedminek iz Podloga. Sušica mu je ugasnila luč življenja. Orli iz Št. Pavla, Št. Jurija in Trbovelj so spremljali svojega tovariša k večnemu počitku. Mnogotero oko pomočila je solza žalosti za blagim, mladim junakom. Starišem in sorodnikom naše sožalje!

c **Mozirje.** V začetku meseca novembra se je naselilo v našem trgu kinematografsko gledišče z električno gonilno močjo in razsvetljavo, last g. Alojzija Brecelija iz Vipave, kateri je žel z ozirom na izvrstno uredbo vsestransko hvalo in priznanje. Predstavljali so se izrečno le dobri in poučljiai prizori, a vrhunec občudovanja je doseglo temeljito izvajanje: „Življenje in trpljenje Kristusovo“. Ljudstvo je to priliko porabilo ter je bila udeležba iz okoliških krajev ogromna. Obiskali so nas tudi vrli Rečičani, med njimi č. g. kaplan Hohnjec in učiteljski zbor 4razredne ljudske šole na Rečici, ki so korporativno dovedli v petek, dne 8. t. m., nad 250 ukaželjnih šolarjev k predstavi. Krajni šolski svet na Rečici je dovolil v ta namen celi dan prost šolskega pouka mesto izostalega majnikovega izleta; otroci so bili obdarovani s kruhom in k predstavi brezplačno pripuščeni. Predstavi so tudi prisostvovali šolarji naše domače šole pod vodstvom domačega učiteljstva. Ob koncu se je gosp. Anton Turnšek kot načelnik krajnega šolskega sveta na Rečici, v prisrčnih besedah zahvalil v imenu rečičkih šolarjev njihovim mozirskim tovarišem ter vse skupno bodril k rednemu šolskemu obisku in ljubezni do učiteljev in starišev. Omenil je tudi, da so se izpolnile iskrene želje Rečičanov glede na domačo šolo, ki je po dolgi borbi kot prva dosegla nerazdeljen poldnevni šolski pouk, kar je pametno in potrebno za naše kmečke razmere, česar se nekateri že leta in leta zaman želijo. Treba je upoštevati položaj kmečkega stanu, ki je prava in najtrdnejša podlaga državi. Visoke šolske oblasti bodo žele najboljšo zahvalo za te naredbe s prav dobrimi učnimi uspehi. Govor sklene s trikratnim „Živio!“ na procvit in napredek trga Mozirje.

c **Sv. Štefan** pri Žušmu. Županom je bil izvoljen pri Sv. Štefanu dne 7. t. m. veleposestnik Peter Zakošek, prejšnji občinski blagajničar; svetovalcem pa: Jakob Kozjan, prejšnji župan, Jožef Koprivc, cerkveni ključar župne cerkve, in Andrej Medved, ubožničar. Vsi so vrli krščanski možje in skrbni gospodarji, ki bodo kakor dosedaj, z vsemi drugimi občinskimi odborniki, zanesljivo in pogumno delovali v blagor svoje občine.

c **Loka** pri Zidanem mostu. Občinske volitve so razveljavljene; zmagali so združeni socialni demokratje in liberalci vsled slabe udeležbe volilcev S. K. Z. Upamo, da se pri novih volitvah to ne ponovi.

c Celje. Pevski venček z igro „V ječi“ in „Raztresenca“, priredi orgljarska šola na predvečer sv. Cecilije patrone glasbe, dne 21. nov. ob pol 8. uri zvečer v gledališki dvorani „Pri belem volu“. Izvajele se bodo ljudske pesmi slov. skladateljev n. pr. dr. Schwab, Aljaž itd. Prijatelji slovenskih pesmi se vljudno vabijo.

c Frankolovo. V nedeljo, dne 17. novembra se ustanovi tukaj Mladeniška in Dekliška zveza v spomin nepozabnega škofa Slomšeka. Shod se vrši popoldne po večernicah, na kojem bo govoril g. spod dr. Hohnjec, Vekoslav Zajc in še drugi. Mladeniči in dekleta domače in sosednih župnij, kakor tudi vsi prijatelji mladinske organizacije se vabijo v najobilnejšem številu.

c Polzela. Prihodnji pondeljek, dne 18. t. m. ob 3. uri pop. ima Hranilnica in posojilnica na Polzeli svoj izredni občni zbor. K temu zborovanju pride tudi zadružni nadrevizor gosp. Vl. Pušenjak, ki bo imel zanimivo predavanje o zadružništvu. Zatorej se k temu zborovanju vabijo v prav obilnem številu ne le samo člani posojilnice ampak tudi vsi drugi, ki se za zadružništvo in napredek našega naroda zanimajo.

c Št. Peter v Sav. dol. Za Slov. Stražo je nabral mladenič Fr. Četina na sedmini v Podlogu 7 K. Hvala.

c Gaberje. V gostilni Karba pri „Divjem možu“ se priredi v nedeljo, 17. t. m. veselica v prid „Rudečemu križu“.

c Sv. Peter na Medv. selu. K. sl. izobraž. društvo priredi v nedeljo, 17. novembra ob pol 3. uri v župnišču poučno predavanje z govorom o balkanski vojski, s petjem in šaljivim srečolovom. Udje in prijatelji društva pridite v obilnem števila.

c Pri Sv. Emi bo v nedeljo, 17. nov. po ranem opravilu govoril pot. učitelj A. Pirstinger o jesenskih delih v sadovnjaku, vinogradu in kletarstvu. Predavanje je v kaplaniji. Pridite poslušat.

c V Zibiki bo v nedeljo, 17. nov. po večernicah v stari šoli zelo poučen in zanimiv govor pot. učitelja g. Pirstinger. Pridite!

c Braslovče. Dekanijsko okrožje dekliških zvez priredi v nedeljo dne 24. nov. popoldne ob 3. uri veliko Slomšekovo slavnost na „Legantu“ s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Slavnostni govor (Jan. Ev. Kalan iz Ljubljane). 4. „Predica“. 5. „Voda in vino“. 6. Igra: „Oh ta Polona“, burka v dveh dej. Med posameznimi točkami poje mešan pevski zbor iz Št. Jurja ob Taboru. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin, stoj. 30. vin. Čisti dobiček je namenjen Slov. Straži.

Brežiški okraj.

b **Brežice.** V Brežicah se je priredila preteklo nedeljo z velikim uspehom Finžgarjeva narodna igra: „Naša kri“. Ker se od vseh strani izraža želja, da bi se ta krasna igra ponovila, se bo vršila druga predstava prihodnjo nedeljo, dne 17. t. m., in sicer ob 3. uri popoldne.

b **Brežice.** Pri isti čuvajnici, kjer so bili pred tremi leti trije Bizeljanci strahovito povoženi, se je te dni ponesrečil lep konj graščinskega oskrbnika dr. Leuschnerja. Bil se je splašil, odtrgal od voza kos ojesa ter ž njim vred priletel v vozeči vlak, ker je z naskokom podrl zaprto pregrajo pri čuvajnici ter se močno poškodoval, tako, da so ga morali takoj ustreliti.

b **Posavje.** Postajališče na Blanci bo vendar v kratkem otvorjeno. Južna železnica je dovolila občini, da sama izvrši dela pod njenim nadzorstvom, tako, da se proračunana svota, katero je treba izplačati v gotovini, zniža skoro za polovico.

b **Rajhenburg.** Mnogo truda in časa nas stane priprava na gledališko predstavo. Toda požrtvovalnost in srčnost naših igralk premaga vse z neko posebno lahkoto. To tem bolj, ker si je vsaka igralka v svesti, da bode na dan prireditve že prišlo plačilo, namreč v obliki splošne zadovoljnosti in občudovanja s strani občinstva. Tako je bilo tudi na Martinovo nedeljo. Vse je bilo zadovoljno z odločnim in samozavestnim nastopom naših igralk, in razni žalostni prizori iz igre „Ljudmila“, so marsikomu izvabili solzo sočutja iz oči. Vsa čast in hvala igralkam za toliko vnemo in za res velik trud. V nedeljo zopet na veselo svidenje na odru pri igri: „Večna mladost in večna lepota“!

b **Pišece.** Hud udarec je zadel dne 30. oktobra p. d. Somrekovo hišo v Pavlovasi. Neizprosna smrt se je s svojo mrzlo roko dotaknila gospodinje Marije Agrež, najstarejše sestre č. g. Davorina Agrež, sedaj kaplana pri Mariji Snežni. Ko so pred 15 leti izdihnili predobra mati, morala je sedaj pokojna Mica stopiti na njihovo mesto in nadomestovati mater trem mlajšim sestram in bratu, takrat še bogoslavcu. Dve leti po materini smrti so pa ljubljeni oče zapustili 4 hčere-sirote. Sestra Mica pa je z močno roko prevzela vse gospodarstvo in ga uspešno vodila s svojimi sestrami vkljub večletni bolezni notri do smrti. Skozi 20 let ni bolezen niti za en dan prizanesla tej hiši trpljenja; vendar ljubi Bog tudi svoje usmiljene roke ni odtegnil od te hiše molitve. Bodi tudi omenjeno, da je bil „Slovenski Gospodar“ v tej hiši zvest prijatelj in svetovalec, od kar je pričel izhajati. Blago rajno priporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem v pobožen spomin! Pogreb se je vršil na praznik Vseh svetnikov. N. v m. p.!

b **Podsreda.** Kakor čujemo, se naša vrla Dekliška zveza kaj marljivo pripravlja, da nas dne 24. novembra 1912 popoldne iznenadi in preseneti z novo gledališko predstavo. Taki marljivosti, kakor jo kažejo naša dekleta, smemo z veseljem posvetiti vso pozornost in te lepe prilike nikakor ne zamuditi. Vstrajnim dekletom pa častitamo. Želeti bi bilo, da bi se tudi naši fantje začeli društveno bolj živahno gibati; saj je znano, da so vrlo nadarjeni in kažejo mnogo sposobnosti. Torej naši fantje na plan! Posnemajte vrle rajhenburške fante, ki tako ponosno nastopajo, da jih je veselje gledati.

b Bianca. Shod volilcev v prostorih g. Likerja se vrši v nedeljo, 17. t. m. popoldne ob 3. uri; poročala bosta poslanca Pišek o deželnem in dr. Benkovič o državnem zboru. Somišljenike v župnijah Rajhenburg, Sevnica in tudi Zabukovje, naj poskrbe za primerno udeležbo.

b Rajhenburg. V nedeljo dne 17. novembra priredi naše Izobraž. društvo v prostorih nove kaplanije igro „Večna mladost in večna lepota“ v korist „Balkanskemu Rdečemu križu“. Začetek popoldne ob 3. uri. Z ozirom na blag namen prireditve, vabimo občinstvo k prav obilni udeležbi.

Najnovejše.

Vojska.

Pred Carigradom.

Poročali smo že, da se je boj na zadnji turški obrambni črti pri Čataldči začel s popolnim obsegom. Natančnejših vesti še ni, ker je brzojavna zveza prekinjena. Da se Turkom ne godi dobro, se že iz tega vidi, da so prosili iz Carigrada ojačenj. Pa še česa so prosili — kruha. Pa kako ga dobiti, ker so skladišča v Carigradu že skoraj prazna?! Zato preti turškim vojakom poleg Bolgarov še druga velika sovražnica — glad. V teh razmerah tudi novi vrhovni poveljnik Ized-paša — Turki namreč pri vsakem večjem porazu zamenjajo vrhovnega poveljnika — ne bo mogel bogve kaj storiti. V Carigradu samem pa narašča število beguncev; po ulicah prenočuje kakih 70.000 beguncev. Narašča pa tudi število na koleri umrlih, ki jih je gotovo že nad 100. Iz teh razlogov je tudi verjetna vest iz Carigrada, da je Turčija naravnost zaprosila Bolgarsko za premirje, kateremu bi naj sledila mirovna pogajanja med Turčijo in balkanskimi državami,

Pred Drinopoljem.

V torek, dne 12. novembra, so Turki zopet izvršili dva izpada iz mesta. Vkljub temu, da je turško moštvo zelo utrujeno in gladno, ker se živi skoro od samega suhorja (cvibak) in vode, je vendar srdito napadlo bolgarske oblegovalce. Boj je trajal 5 ur; nato so bili Turki z velikimi izgubami vrženi nazaj v mesto. Bolgari so napravili okrog mesta še ožji oblegovalni obroč. Srbi so pod vodstvom generala Stepanoviča že prišli pred Drinopolje ter so se udeležili zadnjih bojev pred njegovim obzidjem.

Pred Skadrom.

V mestu vladata glad in mraz. Skadrsko prebivalstvo je zahtevalo od turškega poveljnika Hassan Rizza-beg, naj posreduje glede predaje mesta. Poveljnik pa je to odklonil. Vsled slabega vremena pa tudi črnogorski oblegovalci ne morejo naprej. Nadaljuje se obstreljevanje mesta, vsled česar so se Turki umaknili na najvišje postojanke. Črnogorci se hrabro dr-

že, čeprav poskušajo turške čete vedno nove izpade in je vrhu tega vsled obilno padlega snega v Črni gori dovažanje živil za armado skoraj nemogoče.

Slovesni vhod grškega kralja v Solun.

Dne 11. novembra se je ob 10. uri grški kralj Jurij s princem Jurijem in princezinjo Alice pripeljal v Solun. Na kolodvoru so čakali prestolonaslednik Konštantin, princi in nadškof. Kralj je objel prestolonaslednika kakor tudi druge prince in je pozdravil višje častnike, med tem pa je godba igrala kraljevsko, kakor tudi narodno himno. Potem je kralj v spremstvu prestolonaslednika in drugih princev v slovesnem spremstvu jezdil v mesto. Prinč Nikolaj in princezinja Alice sta sledila v samodrču. Kljub deževnemu vremenu se je zbralo po ulicah na tisoče ljudstva, ki je pozdravljalo kralja z nepopisno navdušenostjo. Iz oken hiš, ki so bile okinčane z grškimi in zastavami zveznih držav, je padal dež cvetlic na kralja in njegovo spremstvo. Ko je prišel sprevod do morske obali, je prikipelo navdušenje do vrhunca. Velika množica ljudstva je šla za sprevodom, navdušeno pozdravljajoč kralja, do hiše Hadži Lazarosa, kjer je stopil kralj raz konja. Pozno v noč je trajalo v mestu živahno vrvenje. Konzuli in poveljniki tujih ladij so se priglasili na kraljevem stanovanju. Na željo kralja se je vršil dne 12. novembra slovesni „Te deum“.

Poljčane. V soboto, dne 9. t m., smo spremili k večnemu počitku g. Simona Dreu, posestnika v Mahorski vasi. Rajni je bil vrl pristaš S. K. Z. N. v m. p.!

Ormož. Tukajšnja podružnica kmetijske družbe priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ob 8. uri dopoldne v prostorih kletarske gostilne slavnostno zborovanje, pri katerem se izroči po odposlancu osrednjega odbora v Gradcu, sedanjemu načelniku g. Martinu Ivanuša, posestniku na Humu, odlikovalni znak (bronasta kolajna) z diplomo, katero mu je priznala c. kr. kmetijska družba štajerska. Pri tem zborovanju bode tudi predaval g. Holc o pomenu kmetijskega knjigovodstva s posebnim ozirom na osebno-dohodninski davek. Sprejemali se bodo novi udje in pobirala zaostala in nova udnina. Kdor je zadržan, naj pošlje taisto do 20. decembra t. l. — Veliki Martinov sejm je bil vsestransko dobro obiskan. Prignalo se je mnogo lepe goveje živine.

Državni zbor. V ponedeljkovi seji je ministrski predsednik Stürgkh odgovarjal na interpelacije, ki so bile stavljene radi znanega Hochenburgerjevega jezikovnega odloka za Češko. O tem odgovoru se je razvila razprava, ki je trajala 3 dni. Slovanski poslanci, posebno naš dr. Verstovšek, so ostro obsojali narodne razmere pri sodiščih; na Hrvaškem še vedno komisari slavni Čuvaj, v slovenskih krajih pa je več takih, ki bi radi igrali Čuvajevo vlogo. Razprava se je zaključila včeraj, dne 13. novembra. Prihodva se je prekinila včeraj, 13. novembra. — Dr. Benkovič je vložil nujni predlog za državno podporo po toči poškodovanim prebivalcem občin Golobinjek in Pišece ter za podporo po povodnjih oškodovanim posestnikom v Trnji (občina Zakot pri Brežicah), Mostecu in Dobovi.

Članom Osrednje Zadruge. Nek mesar na Tirolskem želi kupiti 60 pitanih svinj na Sp. Štajerskem. Pozivamo naše člane, naj nam naznanijo, ali bi se dalo dobiti v enem kraju toliko prašičev. — Osrednja Zadruga.

Nujna prošnja. Vse tiste, ki so prejeli srečke „Slovenske Straže“, prosimo, da odpošljejo zanesljivo najkasneje dne 18. novembra, še bolje pa poprej, denar za razpečane srečke, kakor tudi neprodane srečke pisarni „Slovenske Straže.“ V pondeljek, 18. novembra, mora biti oddan denar za srečke in tudi neprodane srečke morajo v pondeljek, dne 18. nov., biti oddane na pošti, oziroma osebno izročene v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani, Dunajska cesta 32. Opozarjamo, da imajo pravico do dobitkov le tiste izžrebane srečke, ki so plačane pred žrebanjem!

Listnica uredništva.

Sv. Tomaž pri Ormožu: Preosebno. Sicer pa je silo malo prostora za take dopise. Pišite raje kaj druzega. Pozdrave! — Luče: Kot inserat? — Sv. Lenart v Slov gor.: Oprostite, takih reči ne moremo sprejeti, ker nam poročanje o vojski vzame veliko prostora. Pozdrave! — Rogoznica: Isti spis smo takoj po sprejemu izročili Našemu Domu. — Rajhenburg: Nas zelo veseli, da se Vam naša poročila o vojski dopadejo; a nam bi se še bolj dopadlo, ako bi Vi tam v Posavlju Slov. Gospodarju pridobili več novih naročnikov. Pa pero večkrat namočite v črnilo za naš list. Iskreno pozdravljeni! — Slov. Gradec: Če nihče ne piše, ne moremo poročati. Če je kaj novic, pišite nam takoj, pa ne še le čez mesec dni Novica tedaj kaj velja, če je res nova. Pozdrave! — Radi pomanjkanja prostora smo nekaj dopisov odložili za prihodnjič.

Gostilničarji pozor!

Velik postranki zaslužek Vam donaša patentovano sobno kegljišče s pištolo. Zahtevajte cenik.

Istotako Vam priporočamo najboljše sobne acetilenove aparate, takozvano »briketid luč« po znatno znižani ceni in plačljivo v najmanjših obrokih. Zastopniki se iščejo.

Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor.

Trsničarska adruga v Žetalah

ima to leto več tisoč, najlepšega cepljenega trsja, raznih vrst na prodaj. 1228

Trgovski učenec, iz dobre hiše, z dobrim šolskim spričevalom, ki je vešč slov. in nemškega jezika, se sprejme v trgovini mešanega blaga Jožef Horvat, trgovec sv. Marjeta, p. Moškanjci. 1231

Kupci pozor! Proda se lepo posestvo, tik okrajne ceste, v bližini cerkve in šole, četrt ure od železniške postaje, obstoječe iz enonadstropne hiše s 5 sobami, 2 kuhinje, 2 kleti, hlevi, vrt, pitna voda pri hiši, potem sadonosnik s traviščem in vinogradom pri domu; posestvo je primerno za vsakega rokodelca in penzijonista. Proda se pod ugodnimi pogoji. Proda se tudi velik travnik v bližini Slov. Bistrice, kjer zraste 7 vozov sena in 4 otave. Cena mu je 1800 K. Proda se tudi novonasajen vinograd z velikim viničarskim poslopjem, obstoječe iz hiše, kuhinje, preše, obokana klet, hlev za živino in nekaj travišča; vinograd je v najbolj imenitnem kraju na solnčni legi. Kdor ima veselje do vinske kapljice in vinograda naj se oglasi pri posestniku Janezu Švagan v Studenicah pri Poljčanah. 1232

400 hektolitrov vipavskega in goriškega vina imam na prodaj, največ belega in rudečega. Prodajam na debelo v večjih množinah in po nizkih cenah. Imam tudi več tisoč cepljenih trt, različnih, najboljših vrst na prodaj. Josip Cotič, prodaja vina in cepljenih trt, Vrhpolje, pošta Vipava, Kranjsko.

Na prodaj: posestvo obstoječe iz ene hiše, hlev, kozolec, vrt s sadnimi drevesi za 5200 K. Dalje: posestvo obstoječe iz ene hiše št. 71 s stanovanjem za pet strank, vrt s sadnim drevjem za 84000 K. Natančneje se izve pri posestniku Juriju Hrastnik, Stari grad pri Celju. 1222

Pošten in trezen hlapec, ki je vajen vsega kmečkega dela, se sprejme 1. januarja 1913 v župnišču. Naslov v upravništvu. 1225

Dve pridni in pošteni dekli, ki sta vajeni vsega kmečkega dela, se sprejmete s 1. januarjem 1913 v župnišču. Naslov pove upravništvo. 1226

Na prodaj je radi bolezni **nova hiša** pri okrajni cesti pripravna za gostilno, ker je že zdaj trgovina z vinom in pivom, ali pa za penzijonista. Zemljišča je okoli 6 oralov, njiv in travnikov Več se izve pri Francu Dobič v Šentjurju ob juž. žel. 1223

Pridnega učenca

sprejme Friderik Nerat, čevljar v Mariboru, Koroška cesta 18. 1227

Iščem fanta,

15 do 18 let starega, ki razume hišna opravila in bi se lahko rabil pri konjih. Mesečna plača po dogovoru, Hinko Humer, trgovec, Polšnik, p. Litija. 1224

Proda se malo posestvo po najnižji ceni. Hiša z opeko krita je zidana v dobrem stanu, ima eno veliko sobo in eno malo ter kuhinjo, en hlev za dve govedi, eno klet, en svinjski hlev in marof. Kovačnica čisto nova, z opeko krita stoji na samem, in se tudi sama proč proda, se lahko doda ena njiva. Kovačnica se porabi za stanovanje če se hoče. K posestvu spadajo štiri njive, merijo 3 orale, vrt s sadjem nasajen in košenina na najlepši ravnini, blizu farne cerkve in glavne ceste, 5 minut od kolodvora v Št. Petru v Sav. dol. Več se izve pri posestniku Ignacu Svet, istotam. 1210

Pozor ure!

Točna postrežba! Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastonj Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont.-ura	K	3·50
Pristna srebrna ura	„	7·—
Original omega ura	„	18·—
Kuhinjska ura		4·—
Budiljka, niklasta		3·—
Poročni prstani		2·—
Srebrne verižice		2·—

— Večletna jamstva —

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Čevljarski učenec se sprejme. A. Koren, Maribor, Mlinska ulica 9 1214

Z malimi denarji

se lahko kupi veliko in dobro urejeno posestvo, na katerem se lahko redi 12 glav živine. Lepa solnčna lega na samem, mnogo gozda; 5 minut od ceste, eno uro od Laškega trga, poslopje je v dobrem stanu. vodovod v kuhinji in hlevu Vitelj, mlatilnica, slamoreznica, vozovi, plјugi, sodi, kadi, slamo, seno, žito in sadni mošt se dobi po dogovoru zraven. Prodajalca mož in žena, stara 50 let, želita ostati tam v eni sobi in tudi nekaj užitka si zgovorita, za to pa dasta za polovično ceno 7000 kron; 2.000 lahko ostane vknjiženo. Kje, pove upravništvo. 1209

Malo posestvo tri orale z gosp. poslopjem, vrtom, njivo in gozdom, sladka krma, velik sadonosnik, se radi bolezni po nizki ceni proda. Več pove Anton Šauperl, Gornja Žitnica, p. Marija Snežna, Cmurek. 1229

Sedlarski in pleskarski učenec se sprejme pri Francu Ferk, Maribor, Sofienplatz 1. 1230

Dobrosrčni ljudje! Kateri premožnejši posestnik brez otrok hoče vzeti zdravega 9 letnega fanta, ki nima sorodnikov, za svojega. Naslov v upravništvu. 1217

Posestvo na prodaj za 6800 kron Kupci se naj oglasijo pri Matiju Zižek, Kamnica štev. 16 pri Mariboru 1091

Zidana hiša z gospodarskimi poslopji vred, ki se držijo govejih in svinjskih hlevov, 800 m vrta, v hiši gostilna, se v Dobavi pri Brežicah pri postaji proda. Vpraša se pri g. J. Berlisg v Rogatcu. 1219

Spretnega manufakturista

veščega obeh deželnih jezikov, sprejme takoj pod jako ugodnimi pogoji Mihael Cimerman, trgovec v Ljutomeru. 1221

Loterijske številke:

Dne 9 novembra 1912.

Gradec .	21	47	27	62	45
Dunaj .	12	1	66	80	69

Malisne štupo, suhe gobe, namizne jabolke in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne zrne, koruzno slamo od storžev, smrekove storže, vinski kamen, želod, krompir sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in olnate sode, ter močnate, solnate in otrobnate vreče kupi vsako množino veletrgovina

Anton Kolenc

Graška cesta štev. 22, Celje.

500 kron!

Vam plačam, če Vam moje sredstvo „Rias mazilo“ v treh dneh ne odpravi brez bolečin kurjih očes, stiskov in vkoreninjene trde kože. Cena 1 lončku z jamstvenim pismom 1 K. **Kemeny Kaschau I,** Postfach 12/76. Ogrsko. 1131

Več hiš

za eno ali dve družini v Krčevini pri Mariboru, moderno in solidno urejene, pet minut od glavnega kolodvora v Mariboru, se po ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji prodajo. Vpraša se v uprav. 760

Kolarskega učenca sprejme takoj L. Andraschitz, kolarski mojster v Ljubnem (Leoben) Zg. Štaj. 1051

Hiša v Mariboru

(Melje), pripravna za vsako obrt z devetimi stanovanji, z lepim vrtom in njivo, se pod jako ugodnimi pogoji takoj proda. Več se izve pri lastniku, Maribor, Khislgasse 3, 1. nadstropje. 1073

Pohištvo

razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom

Karl Preis,

Maribor, Stolni trg 6,

lepe postelje na valjar, nastavne postelje 15 K, kuhinjska oprava predalčne omare 28 K mize 9 K, stoli K 2·60, trde, polirane postelje 24 K, polirane mize 28 K, toiletno ogledalo 15 K, spalni divani, otomani, 30 K, jedilne mize na poteg 34 K, usnjati stoli 9 K, vse vrste lesnega in tapeciranega pohištva, posebni oddelek pohištva iz železa in medenine. Edini štajers. izdelek. Izvirne tovarniške cene. Žičaste podloge 8 K, matrace 6 K, železne postelje z ograjo 16 K, postelje iz medenine 68 K, emajlirane postelje 40 K.

Slobodno na ogled. Sloboden nakup. Ceniki zastonj in franko.

ŠTAMPILIJE VSAKE VRSTE K. KARNER GRAVER MARIBOR, Hrajska ulica 3.

Štefan Kaufman

trgovina z železnino v Radgoni

priporoča svojo veliko zalogo v lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni. 601

Dekle, zdravo močno, zanesljivo in pridno, ki ima veselje do kuhinje in zna nekaj kuhati, se lahko uči v kuhinji v moji hiši, se za eno leto takoj sprejme. Karolina Švaršnik, Majšperg pri Ptujski gori. 1202

Ženitna ponudba.

Pošten mladenič, srednje starosti, ima čez 3000 kron prihranka, se želi poročiti s pošteno mladenko ali pa vdovo brez otrok, ki ima svoje posestvo, trgovino ali pa krčmo. Naslov FF. poštnoležeče Oplotnica. 1206

Zelo dobroidoča sedlarska in tapecirarska obrt z hišo vred v večjem kraju na Koroškem se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove upravništvo lista. 1208

Mleko (Vollmilch) 100 do 150 lit. kupi po visoki ceni neka mlekarna. Ponudbe na upravništvo lista. 1183

Mleko

(Vollmilch) 100 do 150 lit kupi po visoki ceni neka mlekarna. Ponudbe na upravništvo lista. 1183

Vsa mizarska dela

preskrbi po najnižji ceni Anton Nudl, mizar, Maribor, Tržaška cesta 6, 10 minut od Magdalenske cerkve. Ima tudi veliko zalogo rakev od 7 do 40 K. Naročila se izvršujejo točno in hitro. 1137

Malo posestvo,

ki obstoji iz hiše s 5 sobami, 2 kuhinjama, perilno kuhinjo, kletjo, zraven studenec, velik vrt, dva svinjska hleva, 25 minut od Maribora, se za nizko ceno proda. Kje pove upravništvo. 1147

Dve hiši v Mariboru, prva z vrtom prinaša na mesec 305 K. Cena je 36.000 K; druga daje na mesec 240 K. Cena 26.500 K. Plačila jako ugodna. Pisma pod šifro „Penzijonist“ na upravništvo. 1180

Proda se prostovoljno radi smrti posestvo z vsem kmetijskim orodjem in živino. Posestvo je pol ure oddaljeno od farne cerkve. Gozda je 8 oralov in 1500 sadežev hmelja, vsega skupaj pa 18 oralov. Poslopja so v dobrem stanu, hiša zidana z dvema sobama in zraven studenec Cena 8000 K. Več se izve pri lastniku Matevž Dreo, Založe št. 53, obč. Polzela v Sav. dolini. 1192

Dekle iz poštene hiše, srednje starosti, vajena vsakega dela išče službe v kako župnišče. Naslov v upravništvu. 1185

Dobro idoča gostilna pri Mariboru se proda. Več pove J. Grošl v Novi vasi št. 12 pri Mariboru. 1197

Deklica z dvema letoma se da k dobrosrčni rodbini za svojo. Vpraša se v upravništvu. 1240

Malo posestvo na deželi, blizu cerkve, tri orale zemlje, pripravno za vsako obrt se proda. Naslov pove upravništvo tega lista. 1199

Učenec se takoj sprejme pri gosp. Jos. Folger, krojaču v Mariboru, Koroška cesta 19. 1198

Na prodaj je pod prosto roko malo posestvo, četrt ure od Slovenske Bistrice na Šentovcu št. 33, pri državni cesti proti Mariboru. Pri posestvu je hiša in hlev, lepo obdelana njiva, dva vrta, svinjska ograja, lep sadonosnik z malim sadnim drevjem, ter veliko brajd. Cena je 2.400 K. Na posestvu je nekaj vknjiženega dolga Kdor želi kupiti naj se hitro oglasi pri posestnici Elizabeti Mam ali pa v Slov. Bistrici pri gosp. Punčuhu.

Mlinar hoče nastopiti službo takoj ali po Novem letu na manjši mlin, kjer bi sam delal, gre tudi na večji mlin za pomočnika. Star je 23 let Naslov v upravništvu tega lista. 1194

Dobra kuharica išče službe pri samostojnem duhovniku, pred ko je mogoče. Naslov: Franja Kovač, Laški trg. 1195

Na stanovanje

in popolno hrano sprejme poštena slovenska rodbina v Mariboru dva poštena rokodelska pomočnika. Za hrano, perilo, oskrb in stanovanje se plača samo 44 kron. Naslov v upravništvu. 1187

Cepljeno trsje in ključi.

Vinogradnikom naznanjam, da imam veliko množino kmerikanskih trt na prodaj. Seznam trt: pošip, rulandec, burgundec, beli muškat, silvanec, žlahtnina bela in rudeča ranfol, portugizec, veltlinec, laški rizling, isabela, kapčina, muškat. Na razpolago več tisoč korenjakov Riparija Portalis in Monticola ter ključev Riparia Portalis. Cena po dogovoru Janez Vrbnjak, trsničar Breg pri Ptuju. 1201

Priložnostni nakup! Radi prostora se malo rabljena trgovinska oprava za mešano blago, po ceni proda. Studenci pri Mariboru, Werkstätenstrasse 2. Tam se tudi lahko oprava ogleda. 1215

Meso, vsak dan sveže, goveje, telečjo ali ovčje, pošilja 5 kg postkoli 4 K 85 v. franko po povzetju S. Hoffman, Herinese štev. 30, Ogrsko. 1218

Hiša z dvema sobama, kuhinjo, veliko kletjo in vrtom se po ceni proda. Več pove Franc Korošec, Pobrežje, Feldgasse 7. Maribor. 1216

Alfa-brzoparilniki za krmo

izdelani v posebni novozidani tovarni za Alfa brzoparilnike.

! Patentirana iznajdba !

kakor iz enega kosa vliti, zelo priprosti, nad vse trpežni in praktični parilniki sedajnosti.

Alfa-posnemalnik, model 1911

! Najostreje posnemanje !

! 20 let nepoškodovan !

1,600.000 jih je v rabi ! 950 odlikovanj i.t.d.

Delniška družba Alfa separator Dunaj XII/3.

K štev. 45222

H. 5467

RAZGLAS.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1913 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v amerikanskih vinogradih in drevesnicah v gnojenju in sajenju sadonosnikov in sicer priredi te-le tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru.
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se žačnejo 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1913.

V Mariboru se sprejme 14
V Gor. Radgoni se sprejme 16
V Lipnici se sprejme 26
V Skalcah pri Konjicah 12
posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo 8 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec izpričevalo o svoji porabnosti

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do 6. jan. 1913 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrečno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2 spričevalo poštenega obnašanja, katero mora potrditi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1913 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe deželnih strokovnjakov.

V Gradcu, 18. oktobra 1912.

1189 **Od štaj. deželnega odbora.**

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj

Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra á K 2·60 in po 1 liter á K 4·80.

445

V korist je vsakemu

in si prihrani veliko denarja, če kupuje vse kar rabi v slovenski trgovini

J. N. Šoštarič : Maribor

Gosposka ulica štev. 5.

Ker dobi samo pri tej tvrdki najboljše blago za moške in ženske obleke, vsakovrstno platno za rjuhe in drugo perilo, druk, saten, cefir, zgotovljene obleke, srajce za moške, ženske in dečke, velika izbera kravat, ovratnikov, nogavic, dežnikov, naramnic itd. 623

Cene veliko nižje kakor drugod.

Tomaževa žlindra ‚Zvezdna znamka'

je za travnike, pašnike, deteljišča in njive za krmo, že več desetletij najboljše in najcenejše fosforevo kislo gnojilo.

Tomaževa žlindra „zvezdna znamka" zviša pridelek in upliva zboljšajoče na kakovost.

Tomaževa žlindra se v jeseni ali po zimi natrosi na zemljo, a je tudi za pomladno setev velikega uspeha.

Tomaževa žlindra se pošilja samo v plombiranih vrečah, z navedbo vsebine in varstveno znamko in se dobiva v prodajalnah, kjer so razobešeni naši plakati.

Stern Marke

Tovarne za Tomaževo žlindro z. z o. z. Berolin W.

Pred ponarejenim blagom se svari.

Dobro blago točna postrežba **Kdor** Edina slov. trgovina z železnino

si hoče prihraniti denar

1169 kupuje vse v slov. trgovini

Ivan Veselič & drug

v Ormožu, podružnica Velika nedelja.

Največja zaloga manufakturnega blaga, kakor sukna, druka, hlačevine, platna itd. Vse vrste špecerije, najfinejše moke, kave itd. Največja zaloga vse vrste železnine, kakor tudi vsi okovi za mizarje in stavbe po najnižjih tovarniških cenah. — Kupuje zrnje, kakor pšenico, rž, fižol itd. potem jajca, suhe gobe, perutnino vedno po najboljših dnevnih cenah.

Novost. Ročni mlin! Novost.

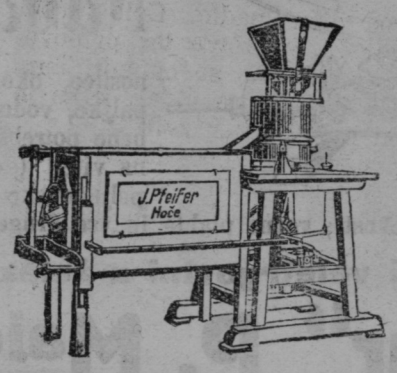

Zraven slike od mene iznajdene mline stavim v šestih različnih velikostih za roko, gepelj, vodno ali motorno moč. — Prva in druga velikost je najbolj priporočljiva za manjše kmetije, srednja za veleposestvo in večja za obrt. Pripomni se pa, da manjši mlini ravno tako dobro meljejo kakor veliki, ker ima vsak mlin štiri pajtlje, in sicer en svilnat za fino pšenično moko dva za različne krušne moke in eden za gris. Kamenje si vsak kmet lahko sam z klepalom izojstri, kakor pri vsakem navadnem vodnem mlinu. — V začetku si seveda ne zna vsak dobre moke napraviti, kdor ni v mlinarski obrti izučen, se mora polagoma privaditi. Cene so pri sedajnih dragih razmerah tako nizko nastavljene, da je mogoče vsakemu, tudi najmanjšemu kmetu si tak mlin naročiti. V sedanjem razburjenem času, ki kmeta stiska od vseh strani in mu je ustreženo, če si zamore sam pomagati, je priporočljivo, da bi kmečke posojilnice, kmečke in strojne zadruge nakupile primerne mline v večjem številu po nižji ceni in jih razdelile med kmete proti polajšanemu vplačevanju.

Spričevalo:

Rakovnik, 13. febr. 1912.

Cenjeni gospod!

Naznanim Vam, da sem iskal po vseh tovarnah mlin, pa tacega nisem mogel dobiti kakor je Vaš. Človek ga more z roko vrteti pa naredi boljšo moko kakor vodni mlin. Kako nebi bili zadovoljni, ker ga vsak šolarski otrok lahko goni. V dveh urah zmelje mernik žita. Jaz sem prav zadovoljen s tem mlinom, kakor tudi vsi drugi, katerim ste ga poslali. Dragi gospod, jaz ga vsakemu kmetu priporočam. Srčni pozdrav! Štefan Colarič, Rakovnik št. 5, z. p. Št. Jernej na Dolenjskem (Kranjsko). 444

Jos. Pfeifer,

tovarna za poljedeljske in kmetijske stroje in livarna za železo in medenino v Hočah (Kötsch) pri Mariboru na Štajerskem.

Ceniki se razpošiljajo brezplačno in poštnine prosto.

Spoštovani nakupovalci pohištva!

Solidno, ceno pohištvo, lastnega izdelka se dobi pri naših domačih izdelovalcih—obrtnikih potom:

Produktivne zadruge mizarskih mojstrov v Mariboru, Burgplatz 3.

964 **Prevzamemo vsa mizarska dela.**

V najstarejši narodni **manufakturni trgovini** se **vsled smrti** gospoda

Karola Vanič, Celje

Narodni dom

prodaja vsakovrstno blago, kakor: možko in žensko sukno, druki, oksforti, platno vsaki širokosti, dežniki, nogavice, moderci, kravate itd. itd.

po zelo znižani ceni!

Velika množina različnih

ostankov pod lastno ceno.

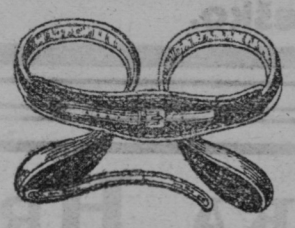

Kilne pase,

z ali brez peresa, trebušne obveze, suspensorije, podlage za ploske noge, berglje, pokončne držaje in druge varstvene stroje za telesne poškodbe po zdravniškem predpisu, nadalje umetne noge in roke izdeluje po nizki ceni staroznana tvrdka

Fr. Podgoršek, bandažist in rokavičar, Maribor Burggasse 7. Zaloga vseh gumi-specialitet in predmetov za postrežbo bolnikov. Solidna postrežba. 835

Slovenec Konrad Skaza

St. Ulrich Gröden Tirolsko.

Atelir za vsa umetna cerkvena dela. 836

Slovenske cenike zaston; in franko. Za vsaki poljubni kip originalne fotografije, za oltarje itd. originalne načrte pošljem hitro in brezplačno. Velika zaloga sv. razpel in olnatotiskanih na platno navlečeno. Vsakemu, tudi najmanjšemu naročilu pridatek. Pri večjem naročilu in promptnem plačilu primeren popust.

Cene brezkonkurenčne.

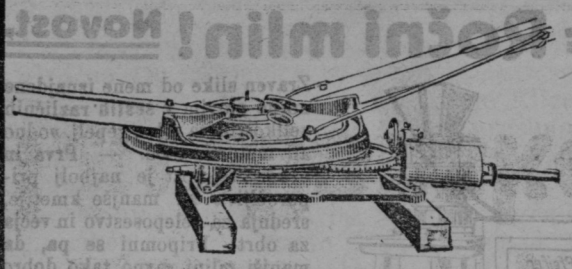

Nabavite si:

nosilce, okovje, strešno lepenko, črepaljke, vodovodne cevi, štedilnike, stavbene potrebščine, **mlatilnice** za roko in na vitelj (gepelj), **vitle**, in vse druge poljedeljske stroje in orodje najboljšega izdelka in najboljše kakovosti; vozne plahte in vse druge predmete železniške stroke

pri veletrgovini z železnino 473

„Merkur" P. Majdič, Celje.

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk Bösendorfer, H Heitzman (najboljboljši pianini), **Stelzhamer** in **Hörigel** (amer. harm.), **vseh vrst glasbenega orodja**, strun in muzikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole **A. Breznik,** sodno zapris. strokovnjak in učitelj ‚Glasb. Matice' **Ljubljana** Kongresni trg št. 15 („Zvezda", nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni vsakdo na obroke po **15 kron** prvovrsten instrument gori imenovanih slovitih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb. violin, harmonik, citer, tamburic itd po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uglaševanje in popravila točno in cenno. 968

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta štev. 5

priporoča cenjenemu občinstvu svojo bogato zalogo

raznovrstnih križev

stoječih in stenskih, lesenih in nikljastih razne velikosti, po izredno nizkih cenah. Na razpolago ima tudi ali pa oskrbi za

velike poljske križe

lesene podobe (korpuse) križanega, fino, umetno izpeljane 80, 90, 100 in še več centimetrov velike od 45 kron naprej. - -

Istotako ima v zalogi molitvenike najboljše vsebine, rožne vence priproste in fine, velike stenske podobe v okvirjih in brez okvirjev, najnovejše obhajilne podobe, male podobice, škapulirje, svetinjice, velike in male in druge nabožne reči.

Pridobivajte nove naročnike!

Prodajalnica klobukov LEYRER Maribor

priporoča svojo zalogo ženskih in moških ter otroških **klobukov,** kakor tudi vse vrste klobučine in hišnih čevljev. Ima v zalogi tudi povlečene čevlje za č. g. duhovnike.

Zagotovljeno najnižje cene. 1211

Priložnostni nakup.

1099

Radi smrti mojega moža sem prisiljena iz zaloge

75.000 tigrovih flanelnih odej

prodati, katere ponudim za zelo nizko ceno. Te odeje so pripravne za vsako hišo za pokrivanje postelj in ljudi. Dolge so krog 190 cm in 135 cm široke. Pošilja se proti povzetju in sicer 4 komade tigrovih flanelnih odej za 8 K 50 v. Vsak cenj. čitatelj tega inserata si lahko z zaupanjem naroči. Z mirno vestjo lahko trdim, da bo vsak zadovoljen s pošiljatvijo.

MARIJA BEKERA,
tovarnarjeva vdova — zaloga tovarniških odej 4. in 5.
Nachod, Češko.

Štev. 851.

Oglas.

Na dodlagi sejnega sklepa z dne 8. oktobra 1912 se določi od prvega januarja 1913 naprej sledeča obrestna mera:

Za vloge	$4^1/_4$%
za vknjižena posojila	5%,
za korporacijska posojila:	
v okraju	$4^3/_4$%,
izven okraja	5%,
za posojila na menice in zastave	6%,
za zamudne obresti	6%.

Ravnateljstvo okrajne hranilnice v Slovenjgradcu,
dne 28. oktobra 1912. 1220

SUKNA in modne tkanine za gospode in gospe priporoča izvozna hiša. PROKOP SKORKOVSKY IN SIN v Humpolcu na Češkem. Vzorci na prešuje franko. Zelo zmerne cene. Na želje hočem dati tukaj izgotovliti gospodske obleke. 135 **CEFIRE**

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

Glavni zastop za

Spod. Štajersko

pri Franu Pograjc v Mariboru, na voglu Blumengasse in Quergasse

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove in premičnine ter — 2. proti prelomom zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico. 43 **Pojasnila daje gorenji zastop.**

Razglas.

V splošni bolnišnici v Celju je na internem kirurgičnem oddelku prosto mesto sekundarnega zdravnika. S tem mestom je zvezana letna remuneracija v znesku 900 K, kakor tudi še posebna doklada letnih 600 K, prosta oskrb, kakor tudi stanovanje v zavodu, katerega se mora zdravnik poslužiti. Vsled tega ima sekundarni zdravnik, ako službovanje zadovolji, pravico do doklad po 200 K letno, in sicer po 5 in 5 let.

Ponudniki morajo svoje prošnje, ki so opremljene s kolekom 1 K, katerim je priložena doktorska diploma, kakor tudi personalne akte, vložiti najpozneje do 15. novembra 1912 pri štajerskem deželnem odboru.

Gradec, dne 21. oktobra 1912. 1190

Od štaj. deželnega odbora.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu") v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po $4^1/_2$% brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izvzemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po pošti se dajejo zastonj poštno-hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do $5^1/_2$%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le kolekе.

Delniška glavnica 8 milijonov kron. Rezervni zaklad 800.000 kron.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

sprejema **vloge** na vložne knjižice in jih obrestuje po od dne vloge do dne dviga brez vsacega odbitka. **$4^1/_2$%**

Vloge na tekoči račun obrestuje najkulantneje.

Izdajatelj in založnik: Katoliško tiskovno društvo. Odgovorni urednik: L. KEMPERLE. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.